God Said Give ‘Em Drum Machines: Μια συνέντευξη με τον σκηνοθέτη του ντοκιμαντέρ και μια εξερεύνηση της πολιτικής καρδιάς της techno του Ντιτρόιτ

του Γιώργου Καραθανάση

Με αφορμή την προβολή, στις 28ες Νύχτες Πρεμιέρας, του μουσικού ντοκιμαντέρ God Said Give ‘Em Drum Machines, μιλήσαμε με τον σκηνοθέτη που υπογράφει το έργο, τον Kristian R. Hill. Πρόκειται για μια εξερεύνηση της μουσικής κουλτούρας της μαύρης κοινότητας της πόλης του Ντιτρόιτ των αρχών του 1980. Μέσα από τις προσωπικές αφηγήσεις κάποιων εκ των πρωτεργατών, παρουσιάζεται η ιστορία -με τις πολλές πολιτικές προεκτάσεις- μιας σκηνής που άλλαξε για πάντα την ηλεκτρονική χορευτική μουσική.

Πριν από την παράθεση της συνέντευξης, θα προσπαθήσουμε να κωδικοποιήσουμε τα βασικά σημεία αυτής της μουσική κουλτούρας της εποχής εκείνης.

Ο ήχος και οι επιρροές

Η techno πλέον είναι παγκόσμια. Πρόκειται για ένα είδος ηλεκτρονικής χορευτικής μουσικής *(Electronic Dance Music)* το οποίο εμφανίστηκε για πρώτη φορά στις αρχές της δεκαετίας του ‘80 στις αφρο-αμερικάνικες κοινότητες, μέσα και γύρω από το Ντιτρόιτ.

Σε όποια πηγή κι αν ανατρέξει κάποιος για να μελετήσει την ιστορία της techno του Ντιτρόιτ, δεν πρόκειται να μην πέσει

πάνω σε αναφορές για τον Electrifying Mojo, το κατά κόσμον Charles Johnson. Ο Mojo ήταν ένας ραδιοφωνικός παραγωγός, με πέρασμα από διάφορους σταθμούς και πιο γνωστή εκπομπή το *Midnight Funk Association,* που όχι μόνο συνέβαλε στη διάδοση της techno μέσα από τα ερτζιανά, αλλά πρώτα και κύρια έσπειρε την έμπνευση σε όλους όσοι επρόκειτο να αποτελέσουν τους πρωτεργάτες αυτού του μουσικού ρεύματος.

Κάποια από τα συστατικά στοιχεία που χρειάστηκαν για τη γέννηση αυτής της μουσικής, ήταν πάνω-κάτω τα ίδια με αυτά που δημιούργησαν κάποια χρόνια πριν το hip-hop, η soul, η jazz, η funk, ο Prince, ο Afrika Bambaataa, ο George Clinton και οι Parliament-Funkedelic. Ο Mojo ταίριαζε τις παραπάνω μουσικές επιλογές με house κομμάτια, ενός είδους που είχε, μόλις πρόσφατα, αρχίσει να εδραιώνεται στο γειτονικό Σικάγο, τους Tangerine Dream, τους Yellow Magic Orchestra και φυσικά, αυτούς που άσκησαν τη μεγαλύτερη επιρροή, τους Γερμανούς Kraftwerk[1].

Οι πρωτοπόροι του είδους έδειξαν πραγματικά μεγάλο ενδιαφέρον για τα τεχνολογικά μέσα που χρησιμοποιούσαν οι πιο πάνω μπάντες. Επιπλέον, επειδή οι πρώτοι δημιουργοί προέρχονταν από ένα μεσο-αστικό περιβάλλον είχαν εύκολη πρόσβαση σε αυτά τα μηχανήματα. Πρόκειται για τα drum machines, όπως τα ιστορικά Roland TR-808, Roland TR-909 και τα συνθεσάιζερ όπως τα Korg MS-10 και MiniKorg-700S.

Η techno του Ντιτρόιτ είχε πολλές αναφορές στην ουτοπική, φουτουριστική αισθητική και στην επιστημονική φαντασία. Αυτό μπορεί να γίνει κατανοητό τόσο από το αισθητικό κομμάτι όσο και από τους ίδιους τους ήχους που παραπέμπουν σε διαστημόπλοια, laser κ.ά. Η παρακμή της αυτοκινητοβιομηχανίας οδήγησε σε ένα οικονομικό κραχ και η επιστημονική φαντασία και η τεχνολογία πρόσφεραν αισιοδοξία και αναζήτηση ενός μέλλοντος πιο συμπεριληπτικού. Τα ηχητικά θέματα προερχόταν επίσης από το τέμπο των μηχανών των αυτοκινητοβιομηχανιών και από την αφρικανική παράδοση.

Roland TR-808 Drum Machine

Το «Τρίο της Μπελβίλ»

Η techno του Ντιτρόιτ ξεκίνησε στο προάστιο Belleville. Εκεί ήταν που οι φίλοι από το Γυμνάσιο Juan Atkins, Derrick May και Kevin Saunderson, γνωστοί και ως *Belleville Three* ξεκίνησαν να γράφουν μουσική, να διοργανώνουν τα πρώτα bloc party και να στήνουν έναν πειρατικό ραδιοφωνικό σταθμό, προκειμένου να μπορέσουν να προωθήσουν τα κομμάτια τους. Ο Atkins θεωρείται ο «νονός» της techno, καθώς με το τραγούδι *Techno City,* υπό το label *Cybotron,* έδωσε όνομα σ' αυτό το είδος. Το '85 το τρίο προχώρησε στη δημιουργία μιας ανεξάρτητης δισκογραφικής εταιρίας, της *Metroplex*, μέσω της οποίας κυκλοφορούσαν τόσο τις δικές τους δουλειές όσο και τις δουλειές άλλων DJs. Η πρώτη mainstream αναγνώριση θα έρθει το '88, όταν κυκλοφόρησε από τη *Virgin* η συλλογή *Techno! To New Dance Sound of Detroit που μπήκε στη δεκάδα των βρετανικών charts* συστήνοντας και επίσημα την techno του Ντιτρόιτ στη rave κουλτούρα της Ευρώπης.

Underground Resistance

Η *UR* ήταν μια πολιτικά στρατευμένη μουσική κολεκτίβα και δισκογραφική εταιρεία που ιδρύθηκε από τους: Jeff Mills, Mike

Banks και Robert Hood στα τέλη της δεκαετίας του ‘80. Οι *UR* ενδιαφέρονταν για την ευαισθητοποίηση της μαύρης κοινότητας και για μια προοπτική πολιτικής αλλαγής. Ταυτόχρονα, ήταν μαχητές της ανεξαρτησίας, του underground και της αυτόνομης πορείας όσον αφορά τη δισκαγραφία και την καριέρα τους στη μουσική γενικότερα. Προσπαθούσαν να διατηρήσουν τον ήχο τους μακριά από τα mainstream δίκτυα και μάχονταν τις δισκογραφικές εταιρίες που συνήθιζαν να εκμεταλλεύονται το έργο των καλλιτεχνών. Μάλιστα, μια διαμάχη με τη *Sony* οδήγησε μεγάλο μποϋκοτάζ τόσο της ίδιας της εταιρίας όσο και διαφόρων δισκάδικων, από το κοινό τους, μετά την πρωτοβουλία της πρώτης να κυκλοφορήσει ένα single του DJ Ronaldo, με το όνομα *Knights of the Jaguar,* χωρίς την άδειά του. Η εμφάνισή τους επιθετική, όπως και ο ήχος τους, με full face, γυαλιά του σκι, μαντίλα να καλύπτουν τα χαρακτηριστικά του προσώπου, πάντα με μαύρα ρούχα και φυσικά αρνούμενοι πάντα να φωτογραφηθούν. Οι *UR* συνδέθηκαν στο συλλογικό ασυνείδητο των ανήσυχων της μαύρης κοινότητας με τους *Public Enemy*, αλλά και με το κίνημα των Μαύρων Πανθήρων.

Σε μια από τις προκηρύξεις που συνήθιζαν να βγάζουν, γράφουν τα εξής:

“Η UR είναι ένα label για ένα κίνημα. Ένα κίνημα που θέλει την αλλαγή με ηχητική επανάσταση. Σας προτρέπουμε να ενταχθείτε στην αντίσταση και να μας βοηθήσετε να καταπολεμήσουμε το μέτριο ηχητικό και οπτικό προγραμματισμό που διοχετεύεται στους κατοίκους της Γης, αυτός ο προγραμματισμός λιμνάζει τα μυαλά των ανθρώπων, χτίζει ένα τείχος μεταξύ των φυλών και εμποδίζει την παγκόσμια ειρήνη. Αυτό το τείχος θα το συντρίψουμε.”

Η μουσική αυτή κολεκτίβα προσπάθησε να προσελκύσει Αφροαμερικανούς της εργατικής τάξης που διέμεναν στο κέντρο της πόλης, τους λεγόμενους «jits», προκειμένου να τους παρέχουν μια ευκαιρία να σπάσουν τα τείχη του κοινωνικού αποκλεισμού. Ένας αποκλεισμός που είχε τις ρίζες του στο ρατσισμό και πιο συγκεκριμένα στην ανεξέλεγκτη αστυνομική βία, στις επιθέσεις από λευκούς, στον αποκλεισμό από την εύρεση

στέγης και την οικονομική ανισότητα. Όπως έλεγε ο Cornelius Harris, που έγινε μέλος των *UR* στα μέσα της δεκαετίας του ’90:

“Οι χώροι αυτοί ήταν χώροι αντίδρασης, όπου οι άνθρωποι μέσα στις κοινότητες έβρισκαν κάτι καλύτερο. Ήταν θεραπεία. Οι άνθρωποι μιλούσαν για τη μουσική ως το ναρκωτικό τους και για το κλαμπ ως έναν τρόπο διαφυγής, ως εναλλακτική λύση, ένα συγκεκριμένο είδος ελευθερίας που μπορεί να μην έχεις έξω από ένα κλαμπ. Αυτό είναι κάτι που ίσως δεν βλέπεις τόσο πολύ πια, και δεν υπάρχει τόσο πολύ αυτή η ιδέα του ελεύθερου χώρου ή της απελευθέρωσης.”

Χαρακτηριστικός είναι ο τίτλος του *Riot EP* που κυκλοφόρησε το 1991 και παραπέμπει στην *Εξέγερση του Ντιτρόιτ* του 1967, γνωστή και ως *12 th Street Riot*. Πρόκειται για τις συγκρούσεις που ξέσπασαν μεταξύ των μαύρων κοινοτήτων και της αστυνομίας και διήρκεσαν για πέντε ημέρες. Για την καταστολή των εξεγερμένων χρειάστηκε να επέμβει η Εθνοφρουρά και η 2η και 101η Αερομεταφερόμενη Μεραρχία του Στρατού των Η.Π.Α, ενώ έχασαν τη ζωή τους 43 άνθρωποι, 1.189 τραυματίστηκαν, περισσότερα από 7.200 άτομα συνελήφθησαν και εκατοντάδες κτίρια κάηκαν.[2]

Underground Resistance – Riot EP, 1991

God Said Give 'Em Drum Machines

Η συνέντευξη με τον σκηνοθέτη:

Β.: Kristian, είσαι ένας άνθρωπος με αρκετή εμπειρία στα μουσικά ντοκιμαντέρ καθώς έχεις συμμετάσχει σε δουλειές όπως το *Icons Among Us*, το *Electric Roots* κ.ά. Πώς ήταν η εμπειρία του γυρίζεις ένα ντοκιμαντέρ για τη μουσική με την οποία μεγάλωσες, τη μουσική της πόλη σου; Επιπλέον, θα ήθελα να σου πω πως παρακολουθώ εδώ και χρόνια το στήσιμο αυτής της δουλειάς και θα ήθελα να μας περιγράψεις την πορεία μέχρι εδώ.

Κ.: Η αλήθεια είναι πως στην καριέρα μου είχα την ευκαιρία να εργαστώ σε διάφορα μουσικά ντοκιμαντέρ κάτι που με βοήθησε να καταλάβω καλύτερα, με την με την πάροδο του χρόνου, τι σημαίνει δημιουργικότητα, τι σημαίνει φτιάχνω μουσική, πώς είναι η ζωή των καλλιτεχνών και πώς λειτουργεί όλη αυτή η διαδικασία. Το 2008-2009 κάναμε το ντοκιμαντέρ για την jazz το *Icons Among Us*. Δουλεύοντας πάνω στο συγκεκριμένο project κατάλαβα πως πρέπει να ασχοληθώ την *EDM* στο Ντιτρόιτ. Εκείνη

την περίοδο δεν είχα κατασταλάξει πως ήθελα να κάνω κάτι συγκεκριμένα για την techno, όμως η βασική μου ιδέα ήταν ότι θα έπρεπε να καταγραφεί η ιστορία όλων αυτών που ασχολήθηκαν με την *EDM* στο Ντιτρόιτ στα πρώτα της βήματα. Να μπορούμε μετά από χρόνια να ανατρέξουμε κάπου και να δούμε τον αντίκτυπο που άσκησε η δράση όλων αυτών των παραγωγών και των DJs εκείνης της εποχής. Ο καλύτερος λοιπόν τρόπος για να μπορέσει να καταλάβει ο κόσμος αυτή την ιστορία ήταν ένα ντοκιμαντέρ.

Όταν ολοκληρώσαμε το *Icons Among Us* αρχίσαμε να γυρνάμε το μικρού μήκους ντοκιμαντέρ *Electric Roots: The Detroit Sound Project.* Πήγαμε λοιπόν στο Cape Town, στο Σορέτο και αλλού να μιλήσουμε με διάσημους DJs όπως ο Black Coffee, ο Esa Williams κ.ά. Εξερευνώντας την *EDM* στη Νότια Αφρική καταλάβαμε πως ο ήχος του Ντιτρόιτ είχε εξαπλωθεί σε όλο τον κόσμο. Ακολουθώντας λοιπόν αυτό το νήμα, βρεθήκαμε για γυρίσματα στο Σικάγο, τη Νέα Υόρκη, το Λονδίνο, το Βερολίνο, το Τόκυο. Γυρίζοντας όλα αυτά τα κλιπ από τις διάφορες μεριές του κόσμου, συνειδητοποιήσαμε πως υπάρχει από πίσω μια πολύ σημαντική ιστορία για την οποία πρέπει να μιλήσουμε.

Με το *Electric Roots: The Detroit Sound Project* πήγαμε στο φεστιβάλ των Καννών το 2014 κάτι που σήμαινε μια μεγάλη επιτυχία για εμάς. Θεωρούσαμε λοιπόν πως την επόμενη κιόλας χρονιά θα έχουμε τα χρήματα για να προχωρήσουμε με την παραγωγή του ντοκιμαντέρ με αφορμή το οποίο μιλάμε σήμερα. Τελικά, τα χρήματα δεν ήρθαν νωρίτερα από το 2020. Παρόλο που ήμασταν σε μια διαδικασία γυρισμάτων για 10-11 χρόνια δε συνεργαζόμασταν με κάποια παραγωγή που να διαθέτει ένα σημαντικό κεφάλαιο το οποίο να μπορεί να μας φτάσει ως το τέλος. Καθ’ όλη τη διάρκεια, βέβαια, υπήρχε πολύ μεγάλη ανταπόκριση από τον κόσμο. Είχε μαθευτεί πως γυρίζουμε κάτι σε σχέση με αυτό το θέμα και υπήρξε μεγάλη ανταπόκριση. Μας έπαιρναν διάφοροι που ήθελαν να μοιραστούν μια ιστορία, να δουν το υλικό, άλλοι που ήθελαν να βοηθήσουν ή να συμμετάσχουν. Μας προσκαλούσαν σε διάφορες εκδηλώσεις όπου προβάλλαμε ακατέργαστες κόπιες της δουλειάς που είχαμε κάνει

μέχρι εκείνο το σημείο. Πήγαμε σε διάφορα μουσεία και πανεπιστήμια όπως το Berkley, το MIT, το Duke κ.ά. Το κάναμε αυτό για περίπου 4 χρόνια. Ήταν μια διαδικασία που μας βοήθησε αρκετά. Η ανατροφοδότηση που περνάμε από το κοινό σε κάθε μικρή προβολή, μας έκανε να επανεξετάζουμε τον τρόπο που βλέπουμε τα πράγματα και το που έπρεπε να δώσουμε βάρος ώστε να ενδιαφέρει περισσότερο κόσμο. Όταν ακούει κανείς τη φράση *Ντιτρόιτ techno* νομίζει πως πρόκειται για μια μικρή κοινότητα. Έτσι δεν είναι; Η αλήθεια είναι όμως πως όταν έρχεται κόσμος και μοιράζετε ιστορίες, σου λέει για εκείνο το τραγούδι, το δείνα ή το άλλο βινύλιο καταλαβαίνει πως είναι πάρα πολλά αυτά που πρέπει να έχεις υπόψιν για να δημιουργήσεις κάτι ολοκληρωμένο.

Β.: Τι είναι λοιπόν τόσο σημαντικό σε αυτό το μουσικό ρεύμα; Τι κάνει την techno του Ντιτρόιτ τόσο σημαντική ώστε να αποφασίσετε να καταγράψετε και να διαδώσετε την ιστορία της;

Κ.: Ήθελα να καταγράψω την ιστορία της techno του Ντιτρόιτ γιατί όταν βλέπεις τον τρόπο με τον οποίο προάγεται στις μέρες μας η *EDM* σε όλο τον κόσμο, σκέφτεσαι πως θα πρέπει ο κόσμος να γνωρίζει τις ρίζες αυτής της μουσικής, μιας και η βιομηχανία δεν το κάνει. Και όταν λέμε για ρίζες εννοούμε φυσικά και την house του Σικάγο. Σήμερα υπάρχουν μεγάλοι καλλιτέχνες, αυτού που λέμε star system, όπως ο David Guetta, ο Tiesto, ο Calvin Harris που τα έχουν καταφέρει πολύ καλά και το λέω με όλο το σεβασμό προς τη δουλειά τους, όμως θα πρέπει να μην ξεχνάμε πως αυτή η μουσική προήλθε από τις κοινότητες των μαύρων, των Λατίνων και φυσικά από την queer κοινότητα. Πολλά από αυτά που αντιλαμβανόμαστε στις μέρες μας ως *EDM* προέρχονται από κοινότητες που ιστορικά ήταν απομονωμένες και αποκλεισμένες. Δυστυχώς, δεν θεωρείται πλέον απαραίτητο να γνωρίζουμε για την προσφορά αυτών των κοινοτήτων και τη σχέση τους με την *EDM.* Φυσικά, είναι πολύ εύκολο σε κάτι που έχει τόσο μεγάλη απήχηση να γίνεται προσπάθεια να του αλλάξουμε την όψη που συνήθιζε να έχει. Αυτό που ήθελα να κάνω, ήταν να μιλήσω για την προέλευση αυτής της μουσικής. Κοιτά, δεν είναι

μόνο οι Kraftwerk. Δεν πρόκειται μόνο για μια μουσική που απλά ήρθε από τη Γερμανία. Ίσως να μην ήρθε καν από εκεί όπως θα δείτε. Ήθελα λοιπόν να μοιραστώ αυτές τις σκέψεις και θεώρησα απαραίτητο να ξεκινήσω ένα διάλογο για τις ρίζες της *EDM*.

Ο σκηνοθέτης του ντοκιμαντέρ Kristian R. Hill με την DJ Stacey Hotwaxx Hale

Το Ντιτρόιτ δεν ήταν μια πόλη με παγκόσμια απήχηση όπως η Νέα Υόρκη και το Σικάγο. Το Ντιτρόιτ ήταν γνωστό μόνο για την αυτοκινητοβιομηχανία. Όταν κατά την περίοδο της μεγάλης κρίσης, κάποιοι εγκατέλειπαν την πόλη, κάποιοι άλλοι έμεναν πίσω και όχι μόνο έμειναν αλλά παρήγαν και κάτι. Παρήγαν το νούμερο ένα εξαγώγιμο προϊόν μετά τα αυτοκίνητα, και αυτό δεν ήταν άλλο από τη μουσική. Κάθε σαββατοκύριακο, από 1988 και έπειτα, δεκάδες DJs άφηναν την πόλη για να ταξιδεύσουν από άκρη σε άκρη στις Η.Π.Α. και σε όλον το κόσμο για να κάνουν μουσική, να στήσουν πάρτι. Αυτό ακριβώς προσπαθούμε να καταγράψουμε και στο φιλμ. Να δείξουμε ποιοί ήταν αυτοί οι άνθρωποι και πως ακριβώς συνέβη όλο αυτό. Φυσικά δίνουμε στο θεατή και το ιστορικό υπόβαθρο της εποχής, για να μπορεί να αντιληφθεί το κλίμα όπου συνέβησαν όλα αυτά, όμως δεν δείχνουμε για 90 λεπτά μόνο την ιστορική βάση. Μας ενδιέφερε να ακούσουμε όσα είχαν να μοιραστούν και οι πρωταγωνιστές, οι ανθρώπινες ιστορίες. Η δική τους αλήθεια και ό,τι ήθελαν να

επικοινωνήσουν στο κοινό.

Β.: Θα ήθελα να μας πεις δύο λόγια για τη σχέση της queer κοινότητας με την *EDM* και αν είναι κάτι που θα δούμε στην ταινία.

Κ.: Όταν μιλάμε για την queer κοινότητα και τη σχέση της με την *EDM* μιλάμε για κάτι αλληλένδετο. Ο πειραματισμός με τους δίσκους το mixing, το blending όλα αυτά προήλθαν από τα πάρτι που οργάνωνε η gay κοινότητα της Νέας Υόρκης. Για πολλούς από τους πρωταγωνιστές της ταινίας η πρώτη τους επαφή με αυτήν τη κουλτούρα ήταν αυτά τα gay πάρτι. Παρόλο που ήταν straight, δεν είχαν πρόβλημα να εξερευνήσουν αυτόν τον κόσμο και να δουν πως θα μπορέσουν να υπάρξουν μέσα σε αυτόν. Εκεί δεν υπήρχε κάποιος σκληρός κώδικας, ούτε θα συναντούσες ανθρώπους που θα ήθελαν σε εμποδίσουν από το μάθεις. Εκεί μάθαιναν όλοι όσοι ενδιαφέρονταν την τέχνη του DJing και φυσικά εάν ήθελες να ανέβεις επίπεδο εκεί έπρεπε να πας πάλι. Εκεί έπαιζαν πολύ σημαντικοί DJs όπως ο Frankie Knuckles, ο «νονός» της house, που εμφανίζεται και στην ταινία, αλλά και ο Larry Levine που έπαιζε στο *Paradise Garage*, το πολύ γνωστό gay club της Νέας Υόρκης. Στο μέρος αυτό αναφέρεται και ο Kevin Saunderson στο ντοκιμαντέρ. Ήταν το μέρος που τον πήγαν για πρώτη φορά τα ξαδέρφια του και εκεί είναι που κατάλαβε πως τον ενδιαφέρει αυτή η μουσική, αυτή η κουλτούρα, αυτή η βιομηχανία.

Τότε η techno και η house ήταν μια underground μουσική και κουλτούρα, φυσικά τώρα συμβαίνει το ανάποδο, αλλά έτσι ξεκίνησε. Και όπως ξέρεις, όταν κάτι είναι underground είναι για όλους, τους χωράει όλους. Και στην ταινία προσπάθησα να αποτυπώσω αυτή την αλήθεια όσα καλύτερα μπορούσα. Δε γινόταν να παραλείψω να πω αυτή την αλήθεια και αν το έκανα θα ήταν θα να αποσιωπώ την πολύ μεγάλη προσφορά αυτής της κοινότητας.

Β.: Μπορεί η ηλεκτρονική μουσική να είναι πολιτική; Μπορεί να είναι μια μουσική διαμαρτυρίας;

Κ.: Φυσικά και είναι μια μουσική διαμαρτυρίας. Από το ξεκίνημά

της μάλιστα. Δείτε ο Robert Hood (σ.σ. Underground Resistance) το είδε από την αρχή ως ένα μέσο για να μιλήσει για την κοινωνική αδικία και την εκμετάλλευση, ο Jeff Mills και ο «Mad» Mike Banks που εμφανίζονται και στην ταινία επίσης. Να πω εδώ πως η ιστορία των *UR* δεν υπάρχει στην ταινία, αλλά υπάρχουν τα μέλη τους. Οι πρωτεργάτες λοιπόν το έβλεπαν ως κάτι πολιτικό. Ο Santonio Echols και ο Kevin Saunderson συνήθιζαν να κάνουν sample τους λόγους του Martin Luther King. Όλα αυτά δεν έγινα τυχαία. Συνέβησαν επειδή οι άνθρωποι ήταν μπουχτισμένοι με ό,τι γινόταν στις Η.Π.Α. Στις μέρες μας, μετά το θάνατο του George Floyd και το κίνημα Black Lives Matter είδαμε πως ο κόσμος εκφράστηκε μέσα από αυτή τη μουσική. Γενικά σε όλη την *EDM* ακόμη και στη house είχαμε και έχουμε κομμάτια διαμαρτυρίας.

Τέλος, πρόκειται για μια μουσική που βασίζεται στην τεχνολογία, αναφέρεται στο μέλλον και φαντάζεται έναν εντελώς καινούργιο κόσμο. Μπορεί να μην πρόκειται για κάτι ευθέως πολιτικό, αλλά σίγουρα έχει μια σημασία. Πάρε για παράδειγμα το *Alleys of your mind* (σ.σ. Cybotron). Πρόκειται για κομμάτια που σε κάνουν να σκεφτείς λίγο πιο βαθιά, τόσο για τον εαυτό σου όσο και για πράγματα γύρω σου. Κάτι που το μεγαλύτερο μέρος αυτής της βιομηχανίας δεν επιθυμεί να το κάνει.

https://www.youtube.com/watch?v=D9Gj9r2wkls

(Διαδηλωτές του κινήματος *Black Lives Matter* στο Ντιτρόιτ το 2020)

Υποσημειώσεις

[1] «Techno: Οι Πάνθηρες του Ντιτρόιτ» 0151 Τεύχος 7

[2] Brown D. L., (23/7/2017), *«In Detroit, ‘the rage of oppression.’ For five days in 1967, riots consumed a city».The Washington Post*

Το Παράδοξο του Μπέρνι Σάντερς

Ή Όταν ο Σοσιαλισμός Γερνάει

Το παρακάτω άρθρο πρωτοδημοσιεύτηκε το 1986, στο Socialistic Review, με τίτλο "The Bernie Sanders Paradox. When Socialism Grows Old", την εποχή της οριστικής ρήξης ανάμεσα στον Μπέρναρντ Σάντερς και τον Μάρρεϋ Μπούκτσιν αλλά και γενικότερο την ριζοσπαστική Αριστερά. Το κείμενο αυτό ανήκει στην χορεία εκείνων των άρθρων που προορίζονται για την καθημερινή πολιτική πρακτική και δεν φιλοδοξεί να εμβαθύνει σε θεωρητικά ζητήματα, εξ ου και ο βιτριολικός του τόνος ως προς το πρόσωπο του Σάντερς. Ωστόσο, η κριτική του Μπούκτσιν είναι ιδιαίτερα διεισδυτική, εξετάζοντας την υφή του περίφημου "Σοσιαλισμού" του Σάντερς τόσο στο επίπεδο της πολιτικής πρακτικής όσο και αυτό της θεωρίας. Ο Μπούκτσιν πέραν της οξύτατης κριτικής που ασκεί ως προς το ζήτημα της συμμετοχής των πολιτών στην διακυβέρνηση και τον συγκεντρωτισμό που στην πραγματικότητα εκπροσωπεί ο Σάντερς, αναδεικνύει το αδιέξοδο του οικονομισμού αυτού του μοντέλου αλλά και την πραγματική υφή των πολιτικών επιλογών Σάντερς, που κάθε άλλο παρά ευνοούν τελικά την εργατική τάξη έναντι του Κεφαλαίου. Η αναδημοσίευση έγινε από τον ιστότοπο The Anarchist Library, το εισαγωγικό σημείωμα της οποίας επίσης μεταφράσαμε.

Μετάφραση της Μαριλένας Ευσταθιάδη

Σημείωση: Αυτή είναι μια πολεμική που έγραψε ο Μπούκτσιν, όταν μαζί με τον Μπέρνι Σάντερς δραστηριοποιούνταν πολιτικά στο Μπέρλινγκτον του Βερμόντ. Ενώ άλλοι συγγραφείς, όπως ο αείμνηστος Αλεξάντερ Κόκμπερν και άλλοι συνεισφέροντες στο Counterpunch, έχουν εδώ και καιρό καταγράψει την καριέρα του

Σάντερς και το πώς ενστερνίστηκε τον ιμπεριαλισμό του Δημοκρατικού Κόμματος, την πτώση των συνδικάτων και την κακομεταχείριση των πληττόμενων κοινοτήτων, η ανάλυση του Μπούκτσιν είναι μοναδική επειδή πιάνει την πολιτική του Σάντερς τόσο από μια σκοπιά τακτικής όσο και από οικονομική άποψη.

Οι αφίσες που εμφανίστηκαν σε όλο το Μπέρλινγκτον -τη μεγαλύτερη πόλη του Βερμόντ (πληθ.: 37.000) – το χειμώνα του 1980-81 ήταν εντυπωσιακές και προκλητικές. Έδειχναν ένα παλιό χάρτη της πόλης με ένα αυτοκόλλητο που έγραφε: «Πωλείται». Ένα ωμό σύνθημα στο πάνω μέρος της αφίσας, διακήρυττε με τη σειρά του ότι «Το Μπέρλινγκτον δεν πωλείται», και χαμογελώντας φιλικά στη δεξιά γωνία ήταν το νεαρό, αρκετά γνωστό, πρόσωπο του Μπέρναρντ Σάντερς, χωρίς γραβάτα, ξεκούμπωτο γιακά, σχεδόν επιδέξια ντροπαλό και ανεπιτήδευτο. Η αφίσα πρόσταζε τον περαστικό να σώσει το Μπέρλινγκτον, ψηφίζοντας τον "Μπέρνι" Σάντερς για δήμαρχο. Ο Σάντερς, επί χρόνια υποψήφιος Κυβερνήτης του αντικομφορμιστικού Liberty Union Party (LUP) του Βερμόντ, προκαλούσε τώρα τον "Γκόρντι" Πακέτ, ένα σταθερό, αδρανή Δημοκράτη του Δήμου, που πετυχημένα απέκρουε εξίσου αδρανείς Ρεπουμπλικάνους αντιπάλους επί σχεδόν μια δεκαετία.

Το γεγονός ότι ο Σάντερς κέρδισε αυτές τις εκλογές στις 3 Μαρτίου του 1981 μόνο με δέκα ψήφους διαφορά, είναι ένας ένας μύθος του Βερμόντ που έχει διαδοθεί σε όλη τη χώρα τα τελευταία πέντε χρόνια. Αυτό που δίνει στον Σάντερς σχεδόν θρυλικές ιδιότητες δημάρχου και πολιτικού είναι ότι προσδιορίζει τον εαυτό του ως σοσιαλιστή – και σε πολλούς θαυμαστές ακόλουθους, ως μαρξιστή – διανύοντας τώρα μια τρίτη θητεία, αφού κέρδισε με τεράστια διάφορά στις δύο προηγούμενες εκλογές. Φτάνοντας από μια νίκη με δέκα ψήφους διαφορά στο 52% του εκλογικού σώματος, η φήμη του Σάντερς εξαπλώθηκε εκτός του Μπέρλινγκτον μέσα από ένα κύμα δημόσιων διαπληκτισμών που τον κατέτασσαν εναλλάξ ως ήρωα της εργατικής τάξης ή έναν δαιμονικό «Μπολσεβίκο». Οι νίκες του τώρα φτάνουν στη New York Times και τα ταξίδια του έξω από το Μπέρλιγκτον τον φέρνουν σε

μακρινά μέρη όπως η Μανάγουα[1], όπου συναντήθηκε με τον Ντανιέλ Ορτέγα[2], και σε εράνους του Monthly Review[3] όπου συναναστρέφεται τη ριζοσπαστική ελίτ της Νέας Υόρκης. Ο Σάντερς έχει μάλιστα προσκληθεί στο Συνέδριο του Socialist Scholar's Conference, μια προσφορά που σοφά αρνήθηκε. Ούτε η μελέτη ούτε η θεωρία είναι τα φόρτε του Σάντερς. Αν είναι σοσιαλιστής, είναι του «Ψωμιού και του Βουτύρου» και η προτίμησή του για «ρεαλισμό» σε σχέση με τα ιδανικά, του έχει εξασφαλίσει κακή φήμη ακόμη και ανάμεσα στους στενούς συνεργάτες του στο Δημαρχείο.

Η πολυπλοκότητα που αχρηστεύει σχεδόν κάθε σοβαρή προσπάθεια να σκιαγραφηθεί με κατανοητό τρόπο η διακυβέρνηση του Σάντερς και η σημασία αυτής για τους ριζοσπάστες προκύπτει από ένα βαθύτατο παράδοξο στον ίδιο το σοσιαλισμό του «ψωμιού και βουτύρου». Υποβαθμίζει το σημαντικότερο ζήτημα για να ασχοληθεί με τον Σάντερς μόνο ως προσωπικότητα ή για να αξιολογήσει τα επιτεύγματά του με πλούσιους επαίνους ή ενοχοποιητικές καταγγελίες. Ένα ανώριμο αφιέρωμα στα κατορθώματα του Σάντερς στο Monthly Review του προηγούμενου έτους ήταν εξίσου αδέξιο με τις βαρύγδουπες επιστολές καταγγελίας που εμφανίζονται στην Burlington Free Press. Ο Σάντερς δεν ταιριάζει ούτε στον χαρακτηρισμό του θεόσταλτου που του αποδίδεται από ριζοσπαστικές μηνιαίες εφημερίδες, ούτε σε αυτόν του δαιμονικού που αποκτά σε συντηρητικές επιστολές προς μετριοπαθείς εφημερίδες.

Εστιάζοντας υπερβολικά στη γνωστή του παράνοια και τις τάσεις απομόνωσης, συγκαλύπτεται το σημαντικότερο γεγονός: ότι είναι ένας συγκεντρωτικός άνθρωπος, ένας που τον ενδιαφέρει περισσότερο να συγκεντρώσει μεγαλύτερη εξουσία στο γραφείο του δημάρχου παρά να την μοιραστεί με τον κόσμο. Το να τον διακωμωδεί κανείς για την κοφτή ομιλία του και τους "μάτσο" τρόπους του είναι σα να αδιαφορεί για το γεγονός ότι οι αντιλήψεις του σχετικά με την «ταξική ανάλυση» είναι μυωπικά εστιασμένες στην παραγωγικότητα και θα ντρόπιαζαν έναν Λένιν, πόσο μάλλον έναν Μαρξ. Κοροϊδεύοντας την απαθή συμπεριφορά του

και την απροσδόκητη συμβατικότητα των αξιών του, είναι σα να αποκρύπτεται η προσκόλλησή του στις ιδέες του ‘30 για την τεχνολογική πρόοδο, την επιχειρηματική αποδοτικότητα και την αφελή αφοσίωσή του στα οφέλη της «ανάπτυξης».

> *Η λογική όλων αυτών των ιδεών είναι ότι η δημοκρατική πρακτική θεωρείται δευτερεύουσα για μια γεμάτη κοιλιά· το γήινο προλεταριάτο τείνει να ευλογείται σε σχέση με τους «θηλυπρεπείς» διανοούμενους και τα περιβαλλοντικά, φεμινιστικά και κοινοτικά ζητήματα θεωρούνται ως «μικροαστικές» υπερευαισθησίες σε σύγκριση με τις υλικές ανάγκες «εργαζόμενου κόσμου».*

Το αν οι δύο πλευρές αυτού του “ισολογισμού” πρέπει αντιπαρατεθούν μεταξύ τους είναι ένα πρόβλημα που ούτε ο Σάντερς ούτε πολλοί ριζοσπάστες αυτού του είδους έχουν επιλύσει πλήρως. Η τραγωδία είναι ότι ο Σάντερς δεν έζησε τη ζωή του ανάμεσα στο 1870 και το 1940 και το παράδοξο που εκπροσωπεί είναι το εξής: Πώς ένα σύνολο ιδεών που πριν μισό αιώνα έμοιαζε τόσο επαναστατικό, φαίνεται τόσο συντηρητικό σήμερα; Αυτό, ας σημειωθεί, δεν είναι πρόβλημα μόνο του Σάντερς. Είναι πρόβλημα που αντιμετωπίζει σήμερα ένα πολύ μεγάλο μέρος της Αριστεράς.

Ο Σάντερς δεν είναι καθόλου το επίκεντρο αυτού του παράδοξου. Το γεγονός είναι ότι τα προβλήματα του Σάντερς, όσο ατομικά και να φαίνονται, αντικατοπτρίζουν πραγματικά προβλήματα που υπάρχουν στο Μπέρλινγκτον. Σε αντίθεση με την ιδέα ότι το Βερμόντ είναι αυτό που κάποτε ήταν η Αμερική, η Πολιτεία – και ειδικά το Μπέρλινγκτον – μοιάζει περισσότερο με αυτό στο οποίο η Αμερική μετατρέπεται παρά με αυτό που η Αμερική ήταν. Οι μεγάλες εταιρείες στην πόλη και τα περίχωρα είναι η IBM (International Business Machines Corporation) και η GE (General Electric) – και το εργοστάσιο της GE στο Μπέρλινγκτον κατασκευάζει το μοναδικό πυροβόλο όπλο στις Ηνωμένες Πολιτείες, ένα φρικτό γεγονός που θα έπρεπε οπωσδήποτε να προβληματίσει οποιοδήποτε σοσιαλιστή δήμαρχο. Το Old North

End[4] – τα «Αβράκωτα» (sans-culottes) εκλογικά διαμερίσματα του Σάντερς- αποτελείται σε μεγάλο μέρος από νοικοκύρηδες του Βερμόντ που εργάζονται στους τομείς των υπηρεσιών, των επισκευών και της συντήρησης, όταν τυχαίνει να έχουν δουλειές. Τα υπόλοιπα τέσσερα εκλογικά κέντρα είναι γεμάτα με νεοφερμένους στην πόλη και ηλικιωμένους που έχουν την τύχη να έχουν δικά τους σπίτια.

Βασικά η μεσαία τάξη στις δουλειές και τις αξίες σχηματίζεται από ένα μείγμα παλιών κατοίκων του Βερμόντ και "νέων επαγγελματιών", ένας όρος που περιλαμβάνει οποιονδήποτε από ασφαλιστές, μεσίτες και εμπόρους, μέχρι γιατρούς, δικηγόρους και καθηγητές. Οι χίπηδες εξακολουθούν να συναναστρέφονται ελεύθερα με τους γιάπηδες. Πράγματι, στο Βερμόντ της ισότητας, υπάρχει σε φυσιολογικό μέτρο ένα "πάρε-δώσε" των πλουσίων, των καλοβαλμένων και των φτωχών. Το πιο σημαντικό: το Μπέρλινγκτον είναι μια πόλη σε ξέφρενη μετάβαση. Από ένα νυσταλέο μικρό μέρος γύρω στα δεκαπέντε χρόνια πριν, με μπέικον και αυγά για δείπνο, καταστήματα εργαλείων, μαγαζιά με ρούχα, μέχρι και ένα οπλοπωλείο στο κέντρο της πόλης, γίνεται ένα κέντρο δραστηριότητας. Η τεχνολογία σε όλες τις μορφές της μετακινείται μέσα στο Βερμόντ μαζί με μπουτίκ, πανδοχεία, ξενοδοχεία, γραφεία, εκπαιδευτικά ιδρύματα – και στο Μπέρλινγκτον, ιδιαίτερα, ένα ακμάζον ακαδημαϊκό ίδρυμα που προσελκύει χιλιάδες σπουδαστές και τους γονείς τους στην εμπορική του αγκαλιά.

Τα προβλήματα "εκσυγχρονισμού" που αντιμετωπίζει η πόλη προκαλούν ανάμεικτες αντιδράσεις – όχι μόνο στους κατοίκους της αλλά και στον Σάντερς. Ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων αισθάνεται καταληστευμένος, συμπεριλαμβανομένων μερικών από τους ληστές, αν θέλετε να τους πιστέψετε. Το Μπέρλινγκτον είναι ζωντανή απόδειξη ότι ο μύθος μπορεί να είναι πραγματικός, ακόμα πιο πραγματικός από την ίδια την πραγματικότητα. Αντίστοιχα, ο μύθος θεωρεί ότι το Μπέρλινγκτον είναι μικρό, φιλόξενο, στοργικό, ασφαλές, ανεξάρτητο, κέντρο αμοιβαιότητας, φιλελεύθερο και αθώα Αμερικανικό, στην άποψή

του ότι όλα τα καλά μπορούν να συμβούν αν το επιθυμεί κανείς. Αυτή η λαμπερή αμερικανική αισιοδοξία – κατά την άποψή μου, ένα από τα εθνικά μας ατού – συχνά ζει σε λυπηρή αντίφαση με το γεγονός ότι αν όλα τα καλά μπορούν να συμβούν, όλα τα κακά όντως συμβαίνουν – όπως το κλείσιμο των συνδικάτων, οι αυξανόμενες αντιθέσεις μεταξύ των πλουσίων και των φτωχών, οι στεγαστικές ελλείψεις, η αύξηση των ενοικίων, ο "εξευγενισμός" (gentrification) των φτωχών γειτονιών, η ρύπανση, τα προβλήματα στάθμευσης, η κυκλοφοριακή συμφόρηση, η αύξηση της εγκληματικότητας, η ανομία και η ανάπτυξη, κι η περαιτέρω ανάπτυξη κι η ακόμα περισσότερη ανάπτυξη – προς τα πάνω, προς τα μέσα και προς τα έξω.

Η ένταση μεταξύ του μύθου και της αλήθειας είναι τόσο δυνατή όσο αυτή που υπάρχει ανάμεσα σε δύο αλήθειες. Στους κατοίκους του Μπέρλινγκτον γενικά δεν αρέσει αυτό που συμβαίνει, αν και υπάρχουν πάρα πολλοί από αυτούς που το εκμεταλλεύονται πλήρως. Ακόμη και τα υποτιθέμενα "οφέλη" της ανάπτυξης και του εκσυγχρονισμού είναι γεμάτα με δικές τους εσωτερικές αντιφάσεις. Εάν υπάρχουν περισσότερες θέσεις εργασίας και λιγότερη ανεργία, μειώνεται η αμοιβή και αυξάνεται το κόστος διαβίωσης. Αν υπάρχουν περισσότεροι τουρίστες και φιλικότατοι πολίτες που τους υποδέχονται, υπάρχει λιγότερη επέκταση του εισοδήματος στα κοινωνικά στρώματα και περισσότερες ληστείες. Εάν υπάρχουν περισσότερες οικοδομές και λιγότερες περικοπές εργατικού δυναμικού, λιγοστεύουν τα σπίτια και αυξάνονται οι νεοφερμένοι. Οι κατασκευές γραφείων και η εξευγενισμός πηγαίνουν χέρι-χέρι με την μείωση των μικροεπιχειρήσεων και με αμέτρητους ανθρώπους που χρειάζονται μια φθηνή στέγη.

Πολύ σημαντικό σε όλα αυτά είναι η σύγκρουση αξιών και πολιτισμών που παράγει ο «εκσυγχρονισμός». Βασικά, οι κάτοικοι του Μπέρλινγκτον θέλουν να κρατήσουν το περιβάλλον της πόλης τους οικείο, στοργικό και φιλελεύθερο. Τους αρέσει να πιστεύουν ότι ζουν με έναν παλιότερο τρόπο ζωής, αλλά με τις σύγχρονες ανέσεις και σύμφωνα με έντονα ανεξάρτητες αξίες που έχουν τις ρίζες τους σε ένα πολύχρωμο παρελθόν. Είναι αυτή η

υποβόσκουσα ανεξαρτησία των κατοίκων του Βερμόντ γενικά, συμπεριλαμβανομένων και των νεοφερμένων που ενσωματώνονται στο Μπέρλινγκτον, που φέρνει σε σύγκρουση μια επίμονη ελευθεριακή γιάνκικη παράδοση με μια διαβρωτική, αυταρχική, εταιρική πραγματικότητα τόσο εγγενώς εκρηκτική. **Ειρωνικά, ο Μπέρναρντ Σάντερς οφείλει τη σημερινή πολιτική του καριέρα στην οξύθυμη δημόσια συμπεριφορά που παράγει αυτή η ελευθεριακή παράδοση, όμως ελάχιστα την κατανοεί.** Για το Σάντερς, το Μπέρλινγκτον είναι βασικά το Ντιτρόιτ, όπως ήταν πριν από δύο γενιές και το γεγονός ότι η πόλη δεν ήταν προς πώληση το 1981 έφερε μικτά μηνύματα σε αυτόν και το εκλογικό του σώμα.

> *Για το εκλογικό σώμα, το σύνθημα σήμαινε ότι η πόλη και οι αξίες της ήταν ανεκτίμητες κι επομένως έπρεπε να φυλάσσονται και να διατηρούνται όσο το δυνατόν περισσότερο. Για τον Σάντερς, πέρα από τα όσα διήγγειλε, αυτό σήμαινε ότι η πόλη, αν και δεν ήταν σε δημοπρασία, είχε μια πραγματικά υψηλή τιμή.*

Το κατά πόσο οι ψηφοφόροι που τον ψήφισαν ήταν λιγότερο *ρεαλιστές* απ’ ό, τι ο Σάντερς δεν έχει σημασία: το γεγονός είναι ότι και οι δύο πλευρές είδαν την «πώληση» της πόλης από διαφορετικές, αν όχι ριζικά αντιτιθέμενες, σκοπιές. Και οι δύο, στην πραγματικότητα, καθοδηγήθηκαν από ποικίλες *ρεαλιστικές αρχές*. Το εκλογικό σώμα ήθελε να έχει μεγαλύτερο λόγο στο μέλλον της πόλης. Ο Σάντερς ήθελε να τη δώσει με μεγαλύτερη τιμή. Το εκλογικό σώμα ήθελε να διατηρήσει την ανθρώπινη διάσταση της πόλης και την ποιότητα ζωής. Ο Σάντερς ήθελε να αναπτυχθεί σύμφωνα με ένα καλά οργανωμένο σχέδιο και λαμβάνοντας υπόψη τη σχέση κόστους-οφέλους. Το εκλογικό σώμα, στην πραγματικότητα, είδε το Μπέρλινγκτον σαν ένα σπίτι και θέλησε να διατηρήσει την έμφαση του στις ζωντανές παλιές αξίες. Ο Σάντερς, μαζί με πολλούς από τους αντιπάλους του, το είδαν ως «μπίζνες”»και θέλησαν να είναι επωφελής η «ανάπτυξη» του, υποτίθεται, για τους «εργαζόμενους».

Αυτό δεν αναιρεί ότι το Μπέρλινγκτον έχει μια καλή δόση

οικονομικών αρπακτικών και πολιτικών φορέων ή ότι οι φόροι ιδιοκτησίας είναι πολύ σημαντικοί και τα υλικά προβλήματα, από τη στέγη έως το κόστος των τροφίμων είναι πολύ αληθινά. Αλλά αυτή η πόλη έχει επίσης μια βαθιά αίσθηση δημοτικής υπερηφάνειας και ο άκρως ανεξάρτητος, ακόμη και ιδιόμορφος, πληθυσμός της αποπνέει μια μορφή τοπικού πατριωτισμού που εξασθενεί όσο πλησιάζουμε μεγαλύτερες, λιγότερο ιστορικά συνειδητές και λιγότερο περιβαλλοντικά συνειδητοποιημένες κοινότητες. Ο Σάντερς δεν θα παραδεχόταν ποτέ στους κατοίκους του Μπέρλινγκτον ότι η ανεξαρτησία των ψηφοφόρων άρχισε να συγκρούεται με την εξασθενημένη εκτίμησή του ως προς τις δημοκρατικές πρακτικές· ότι η τεχνολογική "πρόοδος" και η οικοδομική "ανάπτυξη" μπορεί να προκαλέσει περισσότερη καχυποψία απ' ό,τι ενθουσιασμό· ότι η ποιότητα ζωής είναι εξίσου σημαντικό ζήτημα με τα υλικά οφέλη. Πράγματι, για τον Σάντερς και τη διακυβέρνησή του (αυτά τα δύο δεν ταυτίζονται πάντα), ο σοσιαλισμός του '30 είναι αξιοσημείωτος επειδή γλιτώνει την αγορά από την «αναρχία», όχι αναγκαστικά επειδή αμφισβητεί το σύστημα της αγοράς ως τέτοιο, ή την επίδρασή που έχει αυτό στην πόλη. Στην εκδοχή του σοσιαλισμού όπως τον βλέπει ο Σάντερς, υπάρχει ένας έντονος "επιχειρηματικός" προσανατολισμός προς το Μπέρλινγκτον ως μια καλά διοικούμενη επιχείρηση.

Εδώ βρίσκεται και η μεγαλύτερη ειρωνεία: πέρα από τα όσα λέει, ο σοσιαλισμός του Μπέρναρντ Σάντερς αποδεικνύεται ότι δεν είναι παρά ένα ήπιο εργαλείο για τον εξορθολογισμό της αγοράς – ένα εργαλείο που ούτε την ελέγχει και ακόμα λιγότερο την απειλεί. Ο ριζοσπαστισμός τύπου δεκαετίας του '30, σαν το "τέρας" του Φρανκεστάιν, έρχεται να αμφισβητήσει τον δημιουργό του. Από αυτή την άποψη, ο Σάντερς δε γράφει ιστορία. Περισσότερο είναι ένα από τα θύματά της. Ως εκ τούτου, για να κατανοήσουμε την κατεύθυνση που ακολουθεί και τα προβλήματα που εγείρει γενικά για τους ριζοσπάστες, είναι σημαντικό να μην επικεντρωθούμε στη ρητορική του, η οποία καθιστά τη διακυβέρνησή του τόσο ελκυστική για τους σοσιαλιστές μέσα και

έξω από το Βερμόντ, αλλά να εξετάσουμε ψυχρά τις αλήθειες της πρακτικής του.

Το ιστορικό του Σάντερς

Οι ισχυρισμοί του Σάντερς ότι έχει στήσει μια "ανοιχτή κυβέρνηση" στο Μπέρλινγκτον βασίζεται σε μια πολύ ελαστική εικασία για τη σημασία της "ανοιχτότητας" ως όρου. Το ότι ο Σάντερς υπερηφανεύεται πως "ανταποκρίνεται γρήγορα" σε αιτήματα παραγκωνισμένων ανθρώπων στο Μπέρλινγκτον, οι οποίοι αντιμετωπίζουν εξώσεις, έλλειψη θέρμανσης, άθλιες συνθήκες στέγασης και τα δεινά της φτώχειας δεν αποτελεί ένδειξη "ανοιχτότητας" – δηλαδή, αν υποθέσουμε ότι ο όρος σημαίνει μεγαλύτερη δημοκρατία στο δήμο και συμμετοχή των πολιτών. Αυτό που συχνά περνιέται για «ανοικτή κυβέρνηση» στο σύμπαν του Σάντερς είναι η προθυμία του δημάρχου να ακούσει τις καταγγελίες και τα απελπισμένα μηνύματα των πελατών και των αυλικών του κι όχι η υπευθυνότητα να τους δώσει ένα αξιόλογο μερίδιο στην κυβέρνηση της πόλης. **Αυτό που πουλάει ο Σάντερς με το όνομα της «ανοικτής κυβέρνησης» είναι ο προσωπικός πατερναλισμός και όχι η δημοκρατία.** Μετά από έξι χρόνια πατερναλισμού του Σάντερς, δεν υπάρχει τίποτα που να μοιάζει με το περίπλοκο δίκτυο τοπικών οργανώσεων λαϊκής βάσης του Μπέρκλεϋ που διαιωνίζεται στο Δημαρχείο.

Όταν θίγεται η δημοκρατία του Δήμου, ο Σάντερς είναι εκπληκτικά τσιγκούνης και παίζει τα χαρτιά του πολύ επιφυλακτικά.

> *Ερωτηθείς λίγο μετά τις εκλογές του 1981 σε μια τοπική εκπομπή ("You can quote me"), ο Σάντερς ρωτήθηκε έντονα αν προτιμάει το σύστημα των "δημοτικών συνελεύσεων" (town-meeting system), μια πολύ παραδοσιακή μορφή συνελεύσεων πολιτών που έχει βαθιές ρίζες στις πόλεις του Βερμόντ. Η απάντηση του Σάντερς ήταν εξίσου έντονη με την ερώτηση. Ήταν ένα εμφατικό "Όχι".*

Έχοντας εκφράσει τη δική του κλίση προς το σημερινό σύστημα

των δημοτικών συμβουλίων (aldermanic system), ο δήμαρχος θα έμπαινε σε μια μακροχρόνια μάχη με το διοικητικό συμβούλιο των "Ρεπουμπλικρατών"[5] για τους διορισμούς και τα αιτήματα που θα απορρίπτονταν πεισματικά από το ίδιο το σύστημα κυβέρνησης που είχε την προηγούμενη έγκρισή του.

Οι διαμάχες του Σάντερς με τη διοίκηση των δημοτικών συμβούλων δεν άλλαξαν ιδιαίτερα την ταύτιση της «ανοικτής κυβέρνησης» με τον προσωπικό πατερναλισμό. Ως μια αποδεκτή σταθερά στην δημοτική πολιτική του Μπέρλινγκτον, διοικεί τώρα την πόλη με χαλαρή αυτοπεποίθηση, περιβαλλόμενος από μια μικρή ομάδα βοηθών, οι οποίοι διατυπώνουν τις καλύτερες ιδέες του και περιστασιακά δέχονται απ' αυτόν την πιο οξεία εξύβριση. Το Δημοτικό Συμβούλιο για τις Τέχνες είναι μια υπόθεση προσεκτικά επιλεγμένη, είτε άμεσα από τον δήμαρχο είτε από πλήρως αφοσιωμένους σε αυτόν ακόλουθους· ομοίως, το Γραφείο Νεολαίας του Δημάρχου. Είναι δύσκολο να πούμε πότε ο Σάντερς θα δημιουργήσει ένα νέο «συμβούλιο» – ή, ορθότερα, ένα «γραφείο» – εκτός κι αν σημειώσουμε ότι υπάρχουν κοινότητες ειρηνιστών, οικολόγων ή ομοφυλόφιλων, για να μην μιλήσουμε για τις κοινότητες των ανέργων, των ηλικιωμένων, της πρόνοιας και πολλών παρόμοιων ψηφοφόρων που δεν έχουν "Δημοτικά Συμβούλια" στο Δημαρχείο. Ούτε είναι σαφές σε ποιο βαθμό κάποιο από τα υπάρχοντα συμβούλια αντιπροσωπεύει πραγματικά τοπικές οργανώσεις ή / και τάσεις που υπάρχουν στις υποκουλτούρες και τις περιθωριοποιημένες κοινότητες του Μπέρλινγκτον.

Ο Σάντερς είναι συγκεντρωτικός και η διοίκησή του, παρά τις δημοκρατικές της τάσεις, τείνει να μοιάζει περισσότερο με μια δημοτική ολιγαρχία παρά με μια δημοτική δημοκρατία. Οι Συνελεύσεις Σχεδιασμού Γειτονίας (Neighborhood Planning Assemblies) που εισήχθησαν στα έξι διαμερίσματα του Μπέρλινγκτον το φθινόπωρο του 1982 και έχουν πλασαριστεί ευρέως ως απόδειξη της «δημοκρατίας λαϊκής βάσης» δεν ήταν θεσμοί που προήλθαν από το κεφάλι του Σάντερς. Η προέλευσή τους είναι αρκετά σύνθετη και προέρχεται από ένα συνονθύλευμα αντιλήψεων που αιωρούνταν γύρω από το Μπέρλινγκτον στις

οργανώσεις γειτονιάς που συγκεντρώθηκαν λίγο μετά την εκλογή του Σάντερς το 1981 για να αναπτύξουν ιδέες για ευρύτερη συμμετοχή των δημοτών στην πόλη και τις υποθέσεις της. Είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι άνθρωποι της διοίκησης έπαιξαν κάποιο ρόλο στη διαμόρφωση συνελεύσεων, το ίδιο, όμως, έκαναν και άλλοι που έκτοτε έχουν έρθει αντιμέτωποι με το Σάντερς λόγω τοποθετήσεών του που έρχονται σε σύγκρουση με τις υποσχέσεις του προς το εκλογικό σώμα.

Η άποψη του Μπέρναρντ Σάντερς για την κυβέρνηση εμφανίζεται με την πιο έντονα χαραγμένη μορφή της σε μια συνέντευξη που έδωσε ο δήμαρχος σε έναν αρκετά ευνοϊκά διακείμενο δημοσιογράφο στην Burlington Free Press, τον Ιούνιο του 1984. Με τίτλο "*Ο Σάντερς δουλεύει για να διευρύνει τον ρόλο του δημάρχου*", το κείμενο συνόδευε ένα πορτρέτο του δημάρχου σε μία από τις πιο σκεπτικές πόζες του με τη λεζάντα: «*Ξαναγράφουμε το ρόλο που μια δημοτική κυβέρνηση πρέπει να έχει στην πολιτεία του Βερμόντ*». Το άρθρο παρέθεσε άμεσα την εκδοχή του Σάντερς για τη δημοτική κυβέρνηση: «*να διευρυνθεί και να ενισχυθεί ο ρόλος του γραφείου* [του δημάρχου] *στη δημοτική κυβέρνηση*». Αυτή η διαδικασία χαρακτηρίστηκε από μια «*διεύρυνση του προσωπικού του Δημαρχείου*», έναν αυξημένο «*ρόλο στην επιλογή του νέου διοικητή της Πυροσβεστικής*», έναν «*παρόμοιο ρόλο στην Αστυνομία*» και «*σε αναπτυξιακά ζητήματα, όπως το προτεινόμενο ξενοδοχείο στο κέντρο της πόλης*». Ως απάντηση στην κριτική ότι ο Σάντερς συγκεντρώνει την εξουσία και περιορίζει τους ελέγχους και την αμεροληψία στην κυβέρνηση, οι υποστηρικτές του «*υπογραμμίζουν ότι η συμμετοχή των πολιτών, τόσο μέσω των Συνελεύσεων Σχεδιασμού Γειτονίας όσο και μέσω της αύξησης του αριθμού των συμμετεχόντων στις εκλογές, έχει ενισχυθεί σημαντικά*». Το γεγονός ότι οι Συνελεύσεις Σχεδιασμού Γειτονίας έχουν ουσιαστικά αφεθεί να εξασθενίσουν σε μια ατμόσφαιρα αβλαβούς αμέλειας και ότι η συμμετοχή των ψηφοφόρων στις εκλογές δεν μπορεί με τίποτα να συγκριθεί με την άμεση συμμετοχή των πολιτών στα ζητήματα του δήμου, άφησε τον δήμαρχο εντελώς ατάραχο.

Ένας απλός απολογισμός των αποτελεσμάτων που είχε ο αυξημένος ρόλος του Σάντερς στις δημοτικές υποθέσεις αποτελεί ένα καλό τεστ για την πολιτική στρατηγική που απειλεί να θεσμοθετήσει μια "βερμοντιανή" εκδοχή του δημάρχου Κότς της Ν. Υόρκης. Η καλύτερη περίπτωση για τον δήμαρχο εμφανίζεται στο Monthly Review του Μαΐου του 1984, όπου ένα παιδιάστικο άρθρο της Μπέθ Μπέιτς, «συγγραφέως και αγρότισσας», διακηρύσσει τις αρετές της προσπάθειας του Σάντερς ως «*Σοσιαλισμού σε τοπικό επίπεδο*» – συνοδευόμενο, θα μπορούσα να προσθέσω, από ένα συνετό ερωτηματικό. Όπως ισχυρίζεται και ο ίδιος ο Σάντερς, ο κύριος άξονας του άρθρου είναι ότι η «σοσιαλιστική» διακυβέρνηση είναι «αποτελεσματική». Ο Σάντερς έδειξε ότι «*και οι ριζοσπάστες μπορούν να είναι οικονομικά συντηρητικοί* [fiscal conservatives]*, ακόμη και αν ανησυχούν ότι η κυβέρνηση πρέπει και να κάνει τα μικρά πράγματα που κάνουν τη ζωή πιο άνετη*», όπως οι επισκευές των δρόμων, η εθελοντική βοήθεια για να σκάβονται μονοπάτια για τους ηλικιωμένους μετά από χιονοθύελλες, και να εξοικονομεί χρήματα. Η διοίκηση φέρνει μεγαλύτερα έσοδα στο ταμείο της πόλης, εκσυγχρονίζοντας τη προϋπολογιστική διαδικασία, κυρίως επενδύοντας τα χρήματά της σε ιδρύματα υψηλών αποδόσεων, βάζοντας δημοτικές συμβάσεις σε ανταγωνιστικές δημοπρασίες, ελέγχοντας τις αγορές και βάζοντας τέλη σε διάφορα πράγματα όπως οικοδομικές άδειες, ανασκαφές, ιδιωτικούς συναγερμούς πυροσβεστικής και αστυνομίας κι άλλα παρόμοια.

Το γεγονός πως ο Σάντερς έχει ξεπεράσει τους Ρεπουμπλικάνους δεν πρέπει να το παίρνουμε ελαφριά. Εξετάζοντας στο σύνολο την οικονομική του πολιτική, η διακυβέρνηση του Σάντερς παρουσιάζει ορισμένες συναρπαστικές ομοιότητες με τη διακυβέρνηση του Ρήγκαν. Αυτό που υιοθέτησε ο Σάντερς εκδικητικά είναι το σύστημα "trickle-down economics"[6] – η φιλοσοφία ότι η «ανάπτυξη» για το κέρδος έχει ως επακόλουθο τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη βελτίωση της κοινωνικής ευημερίας. Δεν αποτελεί έκπληξη το γεγονός ότι το 1984, η Ετήσια Έκθεση του Κοινοτικού και Οικονομικού Γραφείου Ανάπτυξης του Δημαρχείου (μια δημιουργία του Σάντερς) ξεκινάει

με μια χοντροκομμένη ενότητα για την «UDAG Spur Development». Οι UDAGs είναι επιχορηγήσεις αστικής ανάπτυξης που στοχεύουν να «μοχλεύσουν» δεσμεύσεις από τον ιδιωτικό τομέα για αναπτυξιακά σχέδια. Η Υπηρεσία διαδίδει ότι αυτά τα αιτήματα επιχορήγησης προς την Ουάσινγκτον θα αποφέρουν 25 εκατομμύρια δολάρια από τον «*ιδιωτικό τομέα*» και «*θα δημιουργήσουν περίπου 556 νέες μόνιμες θέσεις πλήρους απασχόλησης και θα αποφέρουν 332.638 επιπλέον δολάρια ετησίως σε επιχορηγήσεις ιδιοκτησίας*». Ανάμεσα στα πολλά επιτεύγματά της, η επιχορήγηση θα βοηθήσει τους ιδιοκτήτες του ξενοδοχείου Ράντισον στο Μπέρλινγκτον (ένα έκτρωμα που κόβει μέρος της υπέροχης θέας στη λίμνη του Μπέρλινγκτον και μια εταιρική παιδική χαρά που δεν ξέρουμε αν υπήρξε ποτέ) να επεκτείνουν την ιδιοκτησίας τους κατά «*57 δωμάτια και 1000 τ.μ. επιπλέον χώρου δεξιώσεων. θα κατασκευαστεί ένα νέο γκαράζ 505 θέσεων με στεγασμένη πρόσβαση στο ξενοδοχείο. Το Ξενοδοχείο Ράντισον θα είναι πλέον σε θέση να φιλοξενεί περιφερειακά συνέδρια και συνέδρια συλλόγων. Το έργο περιλαμβάνει επίσης την επέκταση του εμπορικού χώρου (κατά 3019 τ.μ.) του Burlington Square Mall. Η κατασκευή έχει αρχίσει και το έργο έχει προγραμματιστεί να ολοκληρωθεί στα τέλη του 1985*». Οι άλλες επιχορηγήσεις είναι λιγότερο αμφιλεγόμενες, αλλά ασχολούνται πάντοτε με σχέδια είτε για την κατασκευή είτε για την αποκατάσταση της κατασκευής γραφείων, εμπορικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων και πολυκαταστημάτων – εκτός του σχεδίου του Σάντερς για την παρόχθια ζώνη, για την οποία περισσότερα παρακάτω.

Αναρωτιέται κανείς, ποιόν θέλει να ικανοποιήσει ένα τέτοιου τύπου περιγραφικό υλικό. Υποψήφιους εργαζόμενους που διαθέτουν συνήθως την εργατική τους δύναμη με κατώτατους μισθούς σε μια πόλη που είναι γνωστό ότι είναι κλειστή στα συνδικάτα; Τους κατοίκους του Old North End, που είναι οι αποδέκτες πενιχρών κονδυλίων αποκατάστασης και ενός αποταμιευτικού προγράμματος για την αγορά ακινήτων, μιας καινοτόμου ιδέας που απομένει να φανεί η αξία της; Μερικοί μικροί επιχειρηματίες που πήραν δάνεια για να αναπτύξουν τις επιχειρήσεις τους ή άλλοι που έφτιαξαν τις προσόψεις τους σε αυτό που ο Σάντερς

διατυμπανίζει ως μια προσπάθεια να «αναζωογονήσει» το Old North End, μια περιοχή που είναι ακόμα μία από τις πιο θλιβερές και καταθλιπτικές στο Βερμόντ; Οι κακοστεγασμένοι και οι ηλικιωμένοι, για τους οποίους το όργιο κατασκευής γραφείων κάνει το κόστος κατασκευής των λαϊκών κατοικιών να μοιάζει με χλευασμό των αναγκών τους; Εκτός από τα συγκροτήματα κατοικιών και τα λεγόμενα σπίτια «χαμηλού εισοδήματος» που εμφανίστηκαν σε μέρος της πόλης, η στέγαση για τους άπορους δεν είναι ένα σταθερό θέμα στις ομιλίες του Σάντερς, εκτός εάν ο δήμαρχος βρίσκεται σε προεκλογική εκστρατεία. Μετά από ένα διστακτικό πείραμα για κάποιου είδους «έλεγχο ενοικίων», το οποίο ηττήθηκε στις δημοσκοπήσεις μετά από μια τεράστια προπαγάνδα από τους εύπορους ιδιοκτήτες ακινήτων, η διοίκηση φάνηκε απρόθυμη να θέσει ζητήματα ελέγχου των ενοικίων, πόσο μάλλον να καταβάλει συντονισμένη προσπάθεια για να ενημερώσει τους πολίτες γι’ αυτά. Το Μπέρλινγκτον, μάλιστα, βιώνει αυτό που ένας δημοσιογράφος κατήγγειλε εύστοχα ως «*εξευγενισμός με ανθρώπινο πρόσωπο*». Πράγματι, τέτοια κρίσιμα ζητήματα όπως η στέγαση για τους φτωχούς και τους ηλικιωμένους, ο συνδικαλισμός των κατάφωρα κακοπληρωμένων, η περιβαλλοντική υποβάθμιση και η ταχεία φθορά των παλαιών, κοινωνικά χρήσιμων, μικρών επιχειρήσεων που δεν μπορούν πλέον να αντέξουν οικονομικά τα αυξανόμενα ενοίκια στο κέντρο της πόλης – όλα παραμερίστηκαν κατά το περασμένο έτος μπροστά στα μεγάλα κατασκευαστικά σχέδια όπως αυτό για την παρόχθια ζώνη. Περισσότερο από κάθε άλλη πρόταση του Σάντερς, το σχέδιο αυτό προκάλεσε ένα μακρόχρονο σχίσμα μεταξύ του δημάρχου και των γνωστών υποστηρικτών του στο Old North End, την πιο ριζοσπαστική εκλογική περιφέρεια στο Μπέρλινγκτον.

Το παρόχθιο σχέδιο του Σάντερς κουβαλάει ένα πολύ περίπλοκο ιστορικό που θα απαιτούσε ένα άρθρο από μόνο του για να εξηγηθεί. Το ακίνητο 24,5 στρεμμάτων, το οποίο ανήκει εν μέρει στον Κεντρικό Σιδηρόδρομο του Βερμόντ, στην Alden Corporation (μια κοινοπραξία πλούσιων κατοίκων) και στην ίδια την πόλη, έχει θέα σε μια από τις πιο γραφικές λίμνες και ορεινές περιοχές στα βορειοανατολικά. Ο Πακέτ, ο «πρόγονος» του

Σάντερς, σχεδίαζε να «αναπτύξει» αυτό το εκπληκτικό τοπίο με συγκροτήματα ουρανοξυστών. Ο Σάντερς είχε κάνει έκκληση για μια «*όχθη για το λαό*», ένα βασικό ζήτημα σε όλες τις εκστρατείες του. Η δημοκρατία εξυπηρετήθηκε φαινομενικά όταν η κυβέρνηση διοργάνωσε μια ανοιχτή συνάντηση τον Φεβρουάριο του 1983 για να σχηματίσει τις προτεραιότητες που οι πολίτες θεωρούσαν ότι πρέπει να αντανακλώνται σε οποιοδήποτε σχέδιο. Οι προτεραιότητες της συνάντησης, χωρισμένες ανά εκλογικό διαμέρισμα, σε στυλ συνέλευσης γειτονιάς, επικεντρώθηκαν γύρω από πεζοδρόμια, υπαίθριους χώρους, προσβασιμότητα, εστιατόρια και καταστήματα, ακόμη και ένα μουσείο και καταφύγιο άγριων ζώων – και, μαζί παρόμοιες δημόσιες υποδομές, τις κατοικίες «μεικτού εισοδήματος»8. Το κατά πόσο οι προτεραιότητες αυτές θα μπορούσαν να επιτευχθούν χωρίς μια Αστική Επιχορήγηση Αναπτυξιακής Δραστηριότητας (UDAG) είναι εξαιρετικά προβληματικό. Το συναρπαστικό στην απάντηση του Σάντερς, ακόμη και πριν από την απόρριψη της επιδότησης, ήταν το χάος των δομών που περιόριζαν εντελώς την ώθηση των δημοτικών προτεραιοτήτων: μια δεύτερη έκδοση ενός ξενοδοχείου τύπου Radisson, ένα εμπορικό υπόστεγο που κάλυψε το μισό μήκος του πεζόδρομου της πόλης, ένα πάρκινγκ 1200 θέσεων, ένα κτίριο γραφείων, ένα στενό δημόσιο μονοπάτι κατά μήκος της λίμνης – και μια διφορούμενη υπόσχεση για την παροχή τριακοσίων μικτών κατοικιών, πιθανότατα «*διαθέσιμα για χαμηλά και μεσαία εισοδήματα ή / και άτομα με ειδικές ανάγκες*». Ακόμα κι έτσι, αυτή η πρόταση στέγασης μετριάστηκε από περιορισμούς όπως «*στο μέτρο του εφικτού*» και υπό την προϋπόθεση να βρεθούν «*χρηματοδοτήσεις με χαμηλά επιτόκια*» και «*επιδοτήσεις*» που να καλύπτουν τα ενοίκια.

Μετά την απόρριψη της επιδότησης, το σχέδιο επανεμφανίστηκε από το Δημαρχείο με δύο αξιοσημείωτες αλλαγές. Τα σχέδιο μικτών κατοικιών εξαφανίστηκε τελείως, ακόμη και ως υπόσχεση – και αντικαταστάθηκε από ένα σχέδιο για 150 με 300 συγκροτήματα κατοικιών κόστους 175 έως 300.000 δολάρια το καθένα (ένα φυσιολογικό σπίτι στο Μπέρλινγκτον πωλείται στα $ 70-80.000) και ο δημόσιος χώρος, πενιχρός ήδη, περιορίστηκε περαιτέρω.

Από οικιστικής απόψεως, η "όχθη για τον λαό" είχε γίνει ακριβώς ένας «*θύλακας για τους πλούσιους*», για να χρησιμοποιήσουμε μια από τις λεκτικές επιθέσεις που είχε απευθύνει ο Σάντερς στο σχέδιο του προκατόχου του, Πακέτ.

Τα προνόμια που παρέχονται από το παρόχθιο σχέδιο για τους εύπορους ανθρώπους είναι μια υπενθύμιση ότι μόνο συμβολική βοήθεια έχει παρασχεθεί στους φτωχούς. Οι μέθοδοι που χρησιμοποίησε ο Σάντερς για να πετύχει τη δημόσια συγκατάθεση για το σχέδιο ήταν ιδιαίτερα προσβλητικές: ο βομβαρδισμός των διαφημίσεων που προωθούσαν την εκδοχή του προγράμματος του δημάρχου και της Alden Corporation, στις οποίες οι "Σαντερίστας" βρήκαν τα ονόματά τους δίπλα σε αυτά των πιο διάσημων αντι-συνδικαλιστών, έρχεται σε έντονη αντίθεση με τις αναλογικά αδύναμες εκστρατείες που ξεκίνησε το Δημαρχείο σχετικά με τον έλεγχο ενοικίων και τη βελτίωση της στέγασης.

Η δημόσια αντίδραση εξελίχθηκε σε κρίση όταν το εκλογικό σώμα, όταν κλήθηκε να ψηφίσει ένα ομολογιακό δάνειο που θα κάλυπτε τη συμβολή της πόλης στο σχέδιο, έδωσε εκπληκτικά αποτελέσματα. Παρά την απόλυτη φρενίτιδα που χαρακτήρισε την εκστρατεία του δημάρχου για να επικρατήσει το «ναι», οι απαντήσεις από το ένα εκλογικό διαμέρισμα στο άλλο αποκάλυψε μια αξιοσημείωτη αλλαγή της κοινωνικής στάσης απέναντι στον Σάντερς. Αν και απαιτείται πλειοψηφία των δύο τρίτων για την έκδοση ομολογιακού δανείου στο Μπέρλινγκτον, τα διαμερίσματα 2 και 3 του Old North End καταψήφισαν κατηγορηματικά το ζήτημα των ομολόγων. **Αυτή ήταν η αντίδραση της «εργατικής τάξης» του Σάντερς, η οποία είχε δώσει στον δήμαρχο τις μεγαλύτερες πλειοψηφίες του στο παρελθόν.** Το διαμέρισμα 4, μια παραδοσιακή περιοχή μεσαίας τάξης, δώρισε στον δήμαρχο μια απλή πλειοψηφία μόλις πέντε ψήφων και το διαμέρισμα 5, το πιο ευνοϊκό εκ των διαμερισμάτων της μεσαίας τάξης, μια απόρριψη δεκαπέντε ψήφων. Οι υψηλότερες αποδόσεις του Σάντερς προήλθαν από το διαμέρισμα 6 – «The Hill», όπως ονομάζεται – το οποίο συγκεντρώνει τα υψηλότερα ποσοστά πλούτου στην πόλη και τις πιο ευρύχωρες και ακριβές βίλες.

Για πρώτη φορά, μια πρόταση του Σάντερς, η οποία έθεσε σαφώς τη δημόσια αξιοπιστία του δημάρχου σε κίνδυνο, κατατροπώθηκε βαθιά – όχι από το πλουσιότερο διαμέρισμα στο Μπέρλινγκτον, το οποίο υποστήριξε το ζήτημα των ομολόγων με τα δύο τρίτα των ψήφων, αλλά από το Old North End, το οποίο απέρριψε κατηγορηματικά την πρότασή του. Προέκυψε ένα ταξικό θέμα το οποίο φαίνεται να αντικατοπτρίζει μια αηδία προς μια ρητορική που δεν οδηγεί σε ορατά αποτελέσματα.

Το ύστατο αποτέλεσμα της γηράσκουσας μορφής «σοσιαλισμού» του Σάντερς είναι να διευκολύνει την άνεση με την οποία τα επιχειρηματικά συμφέροντα μπορούν να επωφεληθούν από την πόλη. Πέρα από τους κινδύνους ενός ολοένα και πιο συγκεντρωτικού πολιτικού μηχανισμού, τον οποίο πρέπει τελικά να διαδεχθεί μια «ρεπουμπλικρατική» κυβέρνηση, είναι τα εξαιρετικά προνόμια που έχει δώσει ο Σάντερς στις πιο επικίνδυνες επιχειρήσεις στο Μπέρλινγκτον – προνόμια τα οποία έχει δικαιολογήσει ένας «σοσιαλισμός» που έχει δεσμευτεί στην «ανάπτυξη», στο «σχεδιασμό», στην «τάξη» και σε έναν εργατικό «ριζοσπαστισμό» που αποφέρει χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας και μη συνδικαλιστικά ιδρύματα χωρίς να λαμβάνει υπόψη την ποιότητα ζωής και την περιβαλλοντική ευημερία της κοινότητας συνολικά.

Ο Μπέρναρντ Σάντερς θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα παράδειγμα ριζοσπαστικού δημοτισμού, ριζωμένου στην τοπική αμεσοδημοκρατική παράδοση του Βερμόντ, που θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως ζωντανή εκπαιδευτική αρένα για την ανάπτυξη ενεργών πολιτών και μιας λαϊκής πολιτικής κουλτούρας.

> *Είτε έφταιξε μια ρηχή παραγωγιστική αντίληψης περί «σοσιαλισμού» προσανατολισμένη στην «ανάπτυξη» και την «αποδοτικότητα» είτε απλώς ο προσωπικός καριερισμός, ο δήμαρχος του Μπέρλινγκτον καθοδηγείται από μια στρατηγική που θυσιάζει την παιδεία της κινητοποίησης και τις δημοκρατικές αρχές για να έχει πραγματιστικά αποτελέσματα.*

Αυτός ο «διευθυντικός ριζοσπαστισμός» με την τεχνοκρατική του

τάση και την επιχειρηματική του ανησυχία για επέκταση είναι μεγαλοαστικός στον πυρήνα του – και μάλιστα θέτει υπό αμφισβήτηση την αυθεντικότητα των παραδοσιακών «σοσιαλιστικών» κανόνων. Μια πρόσφατη επικεφαλίδα της Burlington Free Press που ανακοίνωσε ότι «*ο Σάντερς κάνει μπίζνες με το Παρόχθιο Σχέδιο*», θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ετυμηγορία από το σύνολο των τοπικών επιχειρήσεων, ότι δεν είναι αυτοί που έχουν συνταχθεί με τον Σάντερς, αλλά ο Σάντερς έχει συνταχθεί με αυτούς. Όταν οι παραγωγικές μορφές του «σοσιαλισμού» αρχίζουν να μοιάζουν με εταιρικές μορφές καπιταλισμού, ίσως είναι καλό να αναρωτιόμαστε πώς προκύπτουν αυτές οι ανατροπές και κατά πόσο είναι τυχαίες. Αυτή η ερώτηση δεν πρέπει να αφορά μόνο τον Σάντερς και τους υποστηρικτές του· είναι ένα ζήτημα πικρής ανησυχίας για την αμερικανική ριζοσπαστική κοινότητα στο σύνολό της.

Πηγή: https://theanarchistlibrary.org/library/bookchin-sanders

Τελευταία ανάκτηση 31/1/2020

Σημειώσεις:

1 Πρωτεύουσα της Νικαράγουα

2 Πρόεδρος της Νικαράγουα την περίοδο 1985-1990 και από το 2007 έως σήμερα

3 Σοσιαλιστικό μηνιαίο περιοδικό της Ν. Υόρκης

4 Γειτονιά στο Μπέρλινγκτον

5 Republicrat – υποτιμητικός όρος, σύνθεση του republican και του democrat

6 Διάχυση του πλούτου από τα πάνω προς τα κάτω

Ο Μπέρνι Σάντερς και η "Λαϊκή Δημοκρατία του Βερμόντ"

Το παρακάτω άρθρο δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα "The New Republican" τον Ιούνιο του 2019. Αποτελεί ένα ιστορικό της πολιτικής πορείας του Μπέρνι Σάντερς, από την εποχή του κινήματος ενάντια στον πόλεμο του Βιετνάμ έως και την είσοδό του στην Γερουσία. Κατά την διάρκεια αυτής της πορείας, ο Σάντερς θα συμπορευθεί και με τον Μάρρεϋ Μπούκτσιν, συμπόρευση η οποία δεν άντεξε παρά λίγα χρόνια. Η θητεία του Σάντερς σαν δήμαρχος του Μπέρλνγκτον αλλά και η σύγκρουσή του με τον Μάρεϋ Μπούκτσιν είναι γεγονότα υπό το πρίσμα των οποίων μπορούμε να ερμηνεύσουμε τις αφετηρίες του Σοσιαλισμού όπως τον εκφράζει ο Σάντερς, αλλά και να εντοπίσουμε τα όρια που η εμπλοκή με την κρατική διαχείριση χαράσσουν.

Μετάφραση του Βασίλη Γεωργάκη

Ήταν σε ένα καφέ του Μπέρλινγκτον, γνωστό στέκι του «εναλλακτικού» κόσμου – καθώς επίσης και σημείο παρακολούθησης νέων δραστηριοτήτων της Αριστεράς από το FBI – όπου ο Μπέρνι Σάντερς είπε για πρώτη φορά στον Γκρεγκ Γκούμα, εκδότη της ριζοσπαστικής εφημερίδας Vermont Vangurad Press, πως σκόπευε να κατέβει υποψήφιος δήμαρχος.

Ο Γκούμα ήδη προετοίμαζε την δική του υποψηφιότητα για την δημαρχία εν όψει των επερχόμενων εκλογών του 1981 σαν μέλος του Κόμματος των Πολιτών (Citizens Party), ενός νεοϊδρυθέντος αριστερού σχηματισμού μεταρρυθμιστών υποψήφιων και ακτιβιστών που είχαν ήδη κατεβάσει δικό τους υποψήφιο για την μοναδική έδρα του Βερμόντ στο Κογκρέσο στις εκλογές του 1980, αποσπώντας το 25% των ψήφων στο Μπέρλινγκτον. Αλλά ο Σάντερς τον έπεισε να αλλάξει γνώμη. «*Πιστεύω πως θα ήμουν καλός*

υποψήφιος», είπε ο Σάντερς. Ήταν φανερό, μου είπε ο Γκούμα, «*ότι ήταν καλύτερος πολιτικός και δεν επρόκειτο να αποσυρθεί. Αποφάσισα να αφήσω τον πολιτικό να γίνει πολιτικός*».

Ο Σάντερς τελικά επικράτησε για δέκα ψήφους, κερδίζοντας πανεθνικά την προσοχή, σαν ένας αυτοπροσδιοριζόμενος ως σοσιαλιστής που θριάμβευσε την ίδια χρονιά με αυτή που ο Ρόναλντ Ρήγκαν κέρδισε το προεδρικό χρίσμα. Τώρα φυσικά, ο Σάντερς είναι ο πιο διάσημος σοσιαλιστής στην χώρα, με τις δημοσκοπήσεις να τον εμφανίζουν στην δεύτερη θέση για το χρίσμα του Δημοκρατικού υποψήφιου Προέδρου. Και η δική του εκδοχή του σοσιαλισμού έχει αποδειχθεί πολύ πιο επιδραστική από όσο ο Γκούμα ή οποιοσδήποτε αριστερός από το Μπέρλινγκτον θα μπορούσε να φανταστεί.

Η ιδεολογία του Σάντερς είναι αποτέλεσμα των διαφόρων γεγονότων της μακράς του καριέρας, στα οποία ανάγεται η απροσδόκητη πορεία του από την ριζοσπαστική Αριστερά της Νέας Αγγλίας έως την Γερουσία των ΗΠΑ. Αλλά τα μοτίβα που καθόρισαν – και περιόρισαν – τις πολιτικές του ήταν εξαρχής φανερά τόσο από την πορεία του στο LUP (Liberty Union Party) κατά την δεκαετία του 1970 όσο και από την θητεία του σαν δήμαρχος του Μπέρλινγκτον κατά την δεκαετία του 1980. Η τοποθέτηση στο επίκεντρο ζητημάτων «Ψωμιού και Βουτύρου», οι συγκρούσεις με αριστεριστές ακτιβιστές και η στρατηγική ευθυγράμμισης με τους Δημοκρατικούς συναρθρώθηκαν μέσα σε αυτά τα καθοριστικά χρόνια – **μαζί με τα εντατικά μαθήματα πάνω στους συμβιβασμούς που απαιτούν οι εκλογές και η διαχείριση της εξουσίας.**

Εν μέσω όλων αυτών των προκλήσεων, κάθε άλλο παρά βέβαιο ήταν πως ο Σάντερς θα επικρατούσε. Πίσω στο Μπέρλινγκτον του 1981, το όραμα του Σάντερς ήταν απλώς ένα από τα πολλά ριζοσπαστικά αφηγήματα που κυκλοφορούσαν. Οι εντάσεις με τους συνοδοιπόρους του μπορεί να θυμίζουν μία ακόμη κλασσική ρήξη σαν αυτές τις κωμικές εσωτερικές διασπάσεις που αποτελούν εμμονικά σταθερή αξία της αφελούς Αριστεράς. Με μία προσεκτικότερη εξέταση ωστόσο, αυτές δείχνουν πως ο Σάντερς κατάφερε να μετακινηθεί πέρα από την ασυμβίβαστη, δογματική Αριστερά και να ασπαστεί

αυτό που θα μπορούσαμε να αποκαλέσουμε αριστερή πτέρυγα του «*εφικτού*» στην αμερικάνικη πολιτική – μία ζωντανή ιδεολογία που δημιούργησε, συχνά μόνος του, κατά την διάρκεια των 36 χρόνων του σε αιρετά αξιώματα.

Το Βερμόντ είναι «*η μοναδική Πολιτεία των ΗΠΑ όπου η λέξη Σοσιαλισμός δεν προκαλεί κατευθείαν αρνητικούς συνειρμούς*», ισχυρίστηκε ο Σάντερς σε μία συνέντευξη το 1986. «*Νομίζω πως αυτό συνέβη κυρίως επειδή είμαστε ζωντανοί εδώ και επτά χρόνια και έχουμε επιτύχει κάποια πράγματα*». **Ο Σάντερς πράγματι έχει κρατήσει τον σοσιαλισμό ζωντανό σαν ρεαλιστική πολιτική πρόταση.** Το ερώτημα για τον αναπτυσσόμενο αμερικάνικο αριστερό κίνημα είναι εάν αυτή η εκδοχή του δημοκρατικού σοσιαλισμού που ο Μπέρνι Σάντερς διαμόρφωσε πρώτος στο Βερμόντ, μπορεί να επιβιώσει και χωρίς τον Μπέρνι Σάντερς.

Το Κόμμα των Πολιτών, ήταν μία από τις αριστερές ομαδοποιήσεις που σταδιακά στελεχωνόταν από πρώην μέλη του παλιού κόμματους του Σάντερς, του LUP, στο οποίο είχε ενταχθεί το 1971, αφότου μετακόμισε στην Πολιτεία το 1968. Το Βερμόντ, παρά το γεγονός πως αποτελούσε προπύργιο των Ρεπουμπλικάνων, περνούσε μία δημογραφική και πολιτισμική μεταβολή κατά τις δεκαετίες του 1960 και 1970, η οποία έδινε χώρο σε πιο ριζοσπαστικά πολιτικά κινήματα στο απόγειο των διαδηλώσεων κατά του πολέμου του Βιετνάμ.

Ό,τι θεωρούνταν ριζοσπαστικό τότε, μπορεί κατά κάποιο τρόπο, να φαίνεται πολύ οικείο στους φιλελεύθερους των αστικών κέντρων και τους κατοίκους της Νέας Υόρκης. «*Μία κοινότητα υποκουλτούρας έχει αναδυθεί στο Βερμόντ, αποτελούμενη από πρώην κατοίκους πόλεων που επέλεξαν μία ζωή στην ύπαιθρο, απασχολούμενοι με τους κήπους τους, το κόψιμο ξύλων, το ζύμωμα, το πλέξιμο, την γιόγκα και την αστρολογία, που καπνίζουν χόρτο και τρώνε βιολογικά τρόφιμα*», έγραψε το 1975 σε μία εργασία ο Μάικλ Παρέντι, μέλος του LUP και ακαδημαϊκός που απορρίφθηκε για μόνιμη θέση στο Πανεπιστήμιο του Βερμόντ, εξαιτίας της ριζοσπαστικής του πολιτικής τοποθέτησης.

Αλλά το LUP ήταν, στον πυρήνα του, μία Αριστερή, αντι-πολεμική, ανατρεπτική ομαδοποίηση. Ήταν ικανό, όπως έγραψε ο Παρέντι, να κερδίσει την υποστήριξη «*χαμηλόμισθων ανθρώπων της εργατικής τάξης*» και η υποστήριξη αυτή μεταφράζονταν «*σε ένα ποσοστό της τάξης του 25%*» στις φτωχογειτονιές του Μπέρλινγκτον. Το 1974, στο απόγειο της επιρροής του κόμματος, κατέβασε 43 υποψήφιους σε τοπικό και πανεθνικό επίπεδο, παίρνοντας ποσοστά ανάμεσα στο 5 και το 7%. Κατάφερε μάλιστα να αποσπάσει και ορισμένους ντόπιους συνδικαλιστές από την παραδοσιακή τους συμπόρευση με το Κόμμα των Δημοκρατικών, και κατάφερε μάλιστα να πείσει έναν συνδικαλιστή, κατά την επιθυμία του Σάντερς, να κατέβει υποψήφιος για την θέση του Αντικυβερνήτη.[1]

Οι εκλογές του 1974, δήλωσε ο Σάντερς στην Boston Globe, «*έδειξαν πως η πλειοψηφία των ψήφων μας ήρθαν από τον εργαζόμενο κόσμο.. Μας δίνουν κάποια νομιμοποίηση και δείχνουν πως δεν είμαστε απλά ένα "χίπικο" κόμμα*». Ο Σάντερς ήδη αντιλαμβανόταν πως παρά την φήμη του LUP ως ριζοσπαστικού (φήμη που ακολουθούσε και τον ίδιο: στις ίδιες εκλογές είχε προτείνει την κατάργηση της CIA) οι αποκαλούμενοι χίπιδες δεν θα βρίσκονταν ποτέ στο κέντρο του δικού του συνασπισμού. Αντιθέτως, η θέση αυτή ήταν φυλαγμένη για τον «*κόσμο της εργασίας*».

Μετά από μία αποτυχημένη καμπάνια για το αξίωμα του Κυβερνήτη δύο χρόνια μετά, ο Σάντερς εγκατέλειψε το κόμμα, θρηνολογώντας για την αναποτελεσματικότητά του. «*Είχε εκνευριστεί, καθώς το κόμμα δεν αναπτύσσονταν, ενώ υπήρχαν άνθρωποι εντός αυτού που δεν είχαν αίσθηση της πολιτικής πρακτικής*», δηλώνει ο Τέρι Μπουρίσιους, τοπικός πολιτικός ακτιβιστής που θα υπηρετούσε στο σώμα που ήταν γνωστό τότε σαν Συμβούλιο των Γηραιών [εφ' εξής Δημοτικό Συμβούλιο] του Μπέρλνγκτον, την εποχή που ο Σάντερς ήταν δήμαρχος.[2] Αναφερόταν σε ακτιβιστές όπως ο Πήτερ Νταιαμοντστόουν, συνιδρυτή του κόμματος που προωθούσε την απόδοση δικαιώματος ψήφου στα παιδιά ανάμεσα σε άλλες ουτοπικές σταυροφορίες. «*Ο Μπέρνι έλεγε 'Βάλτε*

προτεραιότητες'», καταλήγει ο Μπουρίσιους.

Ήταν η τελευταία φορά που ο Σάντερς θα ήταν μέλος κάποιου κόμματος.

> *«Η στάση του Σάντερς ήταν πάντα πως δεν ήθελε αυτόκλητους, μεσοαστούς, απόφοιτους κολλεγίων που είχαν ελεύθερο χρόνο για να γράφουν άρθρα και να πηγαίνουν σε συναντήσεις, να του υποδεικνύουν ποια είναι η σωστή τακτική στο τάδε ή το δείνα θέμα», συνεχίζει ο Μπουρίσιους, «Αν δεν είναι άτομα της εργατικής τάξης και δεν έχουν μία χαμαλοδουλειά 9-5 για να καταλαβαίνουν πως είναι αυτό», δεν τον ενδιαφέρουν. «Δεν χρησιμοποιούσε τον όρο 'ακτιβιστής' ακριβώς με υποτιμητικό τρόπο, αλλά σχεδόν», προσθέτει ο Μπουρίσιους.*

Την επόμενη χρονιά, ο Νταιαμοντστόουν είπε σε μία συνέντευξη πως τώρα που ο Σάντερς και άλλα δημοφιλή στελέχη εγκατέλειψαν το κόμμα, το LUP δεν μπορεί «*να αντιμετωπίζεται πια σαν Fan Club*». Τώρα, υποστήριζε, «*είμαστε ένα πραγματικό πολιτικό κόμμα*». Ο ίδιος συνέχισε να θέτει υποψηφιότητα για αξιώματα στο Βερμόντ, αδυνατώντας να συγκεντρώσει ποσοστά άνω του 8% σε πολιτειακό επίπεδο ενώ έχασε κάμποσες φορές από τον Σάντερς σε εκλογές για το Κογκρέσο κατά την περίοδο 1990 – 2012.

Δεν ήταν ο Σάντερς αυτός που πρώτος συνειδητοποίησε τις δυνατότητες μίας ανεξάρτητης υποψηφιότητας στο Μπέρλινγκτον το 1981. Αντιθέτως, συμμετείχε στις εκλογές κυρίως εξαιτίας των προτροπών ενός εκ των στενότερών του φίλων, ενός Ορθόδοξου Εβραίου ακαδημαϊκού από το Πανεπιστήμιο του Βερμόντ, ονόματι Ρίτσαρντ Σούγκαρμαν. Οι δυο τους πήγαν στο δικαστικό γραφείο του Μπέρλινγκτον και μελέτησαν εξονυχιστικά το σκονισμένο ντοσιέ με τα αποτελέσματα των εκλογών του 1976 για το αξίωμα του Κυβερνήτη, στις οποίες ο Σάντερς είχε ηττηθεί λαμβάνοντας ένα πενιχρό 6%. «*Μου έδειξε μία ενδελεχή ανάλυση των εκλογικών αποτελεσμάτων*» έγραψε ο Σάντερς στα απομνημονεύματά του, με τίτλο *Outsider in the House* (που πρόσφατα επανεκδόθηκαν ως *Outsider in the White House*). «*Αν και είχα συγκεντρώσει ένα*

ποσοστό μόλις 6% των ψήφων σε πολιτειακό επίπεδο, στο Μπέρλινγκτον αυτό έφτασε το 12% και στις δύο εργατικές γειτονιές το ποσοστό ξεπέρασε το 16%».

Εδώ, πάλι, ήταν ο ακρογωνιαίος λίθος του αναδυόμενου δημοκρατικού σοσιαλισμού του 20ου αιώνα που εκπροσωπεί ο Σάντερς: μία βάση ψηφοφόρων από την εργατική τάξη, γύρω από την οποία μπορούν να συγκεντρωθούν κι άλλα στρώματα του εκλογικού σώματος. «*Μέχρι την ημέρα των εκλογών*», γράφει ο Σάντερς, «*είχαμε συσπειρώσει επιφανή πρόσωπα των φτωχών κοινοτήτων, καθηγητές κολλεγίων, το συνδικάτο των αστυνομικών του Μπέρλινγκτον, οικολόγους και συντηρητικούς ιδιοκτήτες ακινήτων που ανησυχούσαν για την αύξηση των φόρων ακίνητης περιουσίας*».

Εκείνη την εποχή, το Κόμμα των Πολιτών του Γκούμα έμοιαζε η πιο λογική εναλλακτική απέναντι στα παραδοσιακά κόμματα στο Βερμόντ και ειδικά στο Μπέρλινγκτον. Ο επιστήμονας Μπάρι Κόμονερ, που είχε γίνει γνωστός εξαιτίας των προειδοποιήσεων του σχετικά με τους κινδύνους που απορρέουν από τις πυρηνικές δοκιμές, κατέβηκε ως υποψήφιος Πρόεδρος υποστηριζόμενος από το κόμμα σαν κύριος εκφραστής της οικολογικής διαμαρτυρίας και μπορούσε να συγκεντρώσει υποστήριξη γύρω από το κίνημα. «*Πολύς κόσμος από την Αριστερά συσπειρώθηκε στο Κόμμα των Πολιτών*», λέει ο Μπουρίσιους, ο οποίος έγινε ένας από τους δύο συμμάχους του Σάντερς στο Δημοτικό Συμβούλιο. «*Υπήρχαν κάποια άτομα που ήταν παλιοί πολιτικοί καθοδηγητές κι ήταν εξοργισμένοι με τους Δημοκρατικούς κι εν πολλοίς με το Δημοκρατικό Κόμμα και ήταν κατά βάση αριστεροί*».

Αλλά οι προεδρικές εκλογές του 1980 είχαν τραυματίσει το Κόμμα των Πολιτών, το οποίο είχε καταφέρει να λάβει ψήφους μόνο σε 30 πολιτείες και είχε μείνει πολύ πίσω σε σχέση με την ανεξάρτητη υποψηφιότητα του Τζον Άντερσον. Τελικά το κόμμα άρχισε να φυλλοροεί και τα μέλη του στο Μπέρλινγκτον συμμετείχαν στον Προοδευτικό Συνασπισμό του Σάντερς, την ομάδα των ανεξάρτητων αριστερών που συμμετείχαν στην διακυβέρνηση

της πόλης όσο ο Σάντερς και ο διάδοχός του κατείχαν το αξίωμα στο Μπέρλινγκτον.

Από την στιγμή που ο Μπέρνι κέρδισε τις εκλογές του 1981 για την θέση του δημάρχου, γρήγορα απέκτησε μία διπλή ταυτότητα. Από την μία ήταν αυτός ο σοσιαλιστής με την ατημέλητη κώμη που κέρδισε δυσανάλογη δημοσιότητα σε σχέση με ό,τι θα περίμενε κάποιος για τον δήμαρχο μίας πόλης με πληθυσμό 38,000 κατοίκων. Από την άλλη ήταν ο σκληροτράχηλος τοπικός αξιωματούχος, που στην αρχή της καριέρας του περιοριζόταν συνεχώς από ένα Δημοτικό Συμβούλιο ελεγχόμενο κατά βάση από τους Ρεπουμπλικάνους και τους Δημοκρατικούς, το οποίο δεν είχε καμία διάθεση να βοηθήσει τον Σάντερς να επανεκλεγεί. **Το Συμβούλιο μετά βίας τον άφηνε να κάνει διορισμούς, πόσο μάλλον να καταλάβει τα μέσα παραγωγής.**

Ο Σάντερς ποτέ δεν απομακρύνθηκε στην πραγματικότητα από τον ριζοσπαστισμό του LUP – αυτό ήταν άλλωστε που τον ξεχώριζε από άλλους πιθανούς αριστερούς που θα μπορούσαν να κερδίσουν το αξίωμα. Ταυτόχρονα ωστόσο, δεν ανέπτυσσε ιδιαίτερα την φύση των σοσιαλιστικών του πεποιθήσεων – μία πολιτική στάση που συνέχισε να χαρακτηρίζει την κατοπινή του πολιτική καριέρα.

Μετά την εκλογή του δήλωνε στην Boston Globe πως «*αποστασιοποιήθηκα από τον αυτοπροσδιορισμό μου ως σοσιαλιστή γιατί δεν ήθελα να περάσω την μισή μου ζωή εξηγώντας ότι δεν πίστευα στην Σοβιετική Ένωση ή στα στρατόπεδα συγκέντρωσης*». Πρόσθετε πως, «*Δεν μας παίρνει, όποια κι αν είναι τα προσωπικά μου συναισθήματα για αυτό, να κηρύξουμε τον πόλεμο στην επιχειρηματική κοινότητα*».

Ωστόσο, γνώριζε πολύ καλά πόσο μυθιστορηματική ήταν η νίκη του, ειδικά όταν αυτή ερχόταν τόσο κοντά χρονικά με την ορκωμοσία του Ρήγκαν. «*Το Μπέρλινγκτον θα τεθεί στο επίκεντρο επειδή η χώρα επέλεξε μία συγκεκριμένη κατεύθυνση και εμείς την αντίθετη*», δήλωσε ο Σάντερς στους New York Times. «*Ο κόσμος θα πληρώνει 10 δολάρια το εισιτήριο για να δει το φρικιό δήμαρχο του Μπέρλινγκτον και ό,τι κάνουμε μπορεί να*

έχει αντίκτυπο».

Το ρήγμα ανάμεσα στον συνασπισμό του Σάντερς και την διεθνιστική Αριστερά καθώς και το καθημερινό του στυλ διακυβέρνησης έγιναν μόνιμο θέμα της κάλυψής του από τα Μέσα. Ένας κάτοικος του Βερμόντ δήλωσε στην Hartford Courant μετά την πρώτη του επανεκλογή το 1983, πως «*Μιλάει* [εν. ο Σάντερς] *για το Ελ Σαλβαδόρ, αλλά απλώς διοικεί την πόλη*». Με άλλα λόγια, ο Σάντερς δεν εγκατέλειψε τις σοσιαλιστικές του αναφορές, αλλά επίσης δεν τις θεωρούσε αυτές πάντα χρήσιμες για την καθημερινή του δουλειά.

Δήλωσε στην Courant πως αυτό που τον απασχολούσε ήταν ότι «*η μισή Γερουσία των ΗΠΑ αποτελείται από εκατομμυριούχους και οι μισές από τις σημαντικότερες αποφάσεις σχετικά με την χώρα λαμβάνονται από τις τράπεζες και τις επιχειρήσεις*». Αλλά υποστήριξε, «*Τι σημαίνει αυτό για το Μπέρλινγκτον; Όχι και πολλά πράγματα*». Αντίθετα ήταν πρόθυμος να θέσει υπό συζήτηση την διοίκηση της πόλης με όρους μάνατζμεντ. Αυτό σήμαινε να θέσει υπό διαπραγμάτευση συμβόλαια, να δημιουργήσει πλεόνασμα 1,9 εκατομμυρίων δολαρίων και να βελτιώσει την οικονομική διαχείριση της πόλης, ώστε να κερδίσει μεγαλύτερα επιτόκια για τις καταθέσεις του δήμου.

Φυσικά είναι πανεύκολο να διοικείς μία πόλη αποτελεσματικά ενώ δείχνεις της αλληλεγγύη σου στην Αριστερά της Κεντρικής Αμερικής, ό,τι και να λέει το Δημοτικό Συμβούλιο. Το να το κάνει αυτό ο Σάντερς ενώ παράλληλα στέκεται αλληλέγγυος με τους συνδικαλισμένους εργάτες σε μία βιομηχανία όπλων, αυτό είναι μία τελείως διαφορετική υπόθεση.

Το αντιπολεμικό κίνημα είχε πεθάνει μετά το τέλος της αμερικανικής παρέμβασης στο Βιετνάμ, αλλά πολλοί αριστεροί επανενεργοποιήθηκαν κατά την δεκαετία του ’80 εξαιτίας της υποστήριξης των ΗΠΑ σε δεξιά καθεστώτα και παραστρατιωτικές ομάδες στην Κεντρική Αμερική. Ο Σάντερς δεν αποτελούσε εξαίρεση. Η Κεντρική Αμερική ήταν στην καρδιά των προσπαθειών του ώστε να χαράξει η μικρή πόλη που διοικούσε την δική της

εξωτερική πολιτική. Κατάληξη αυτών των προσπαθειών η επίσκεψη του Σάντερς στην Νικαράγουα και η συνάντησή του με τον ισχυρό αριστερό Πρόεδρο Ντάνιελ Ορτέγκα το 1985.

> *Σύντομα μετά την επανεκλογή του το 1983 ωστόσο, η αφοσίωση του Σάντερς σε μια φιλειρηνική, αντιιμπεριαλιστική εξωτερική πολιτική και η δέσμευση του απέναντι στους εργάτες του Μπέρλινγκτον ήρθαν σε σύγκρουση.*

Αν και γνωστό για την αγροτική παραγωγή χαμηλής κλίμακας και τους καταπράσινους του λόφους, το Βερμόντ ήταν μία Πολιτεία που απορροφούσε τα μεγαλύτερα συμβόλαια του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας στις αρχές της δεκαετίας του ’80, εξαιτίας της παραγωγής των όπλων Gatling στις εγκαταστάσεις της General Electric στο Μπέρλινγκτον.

Εκείνο το καλοκαίρι, μια ομάδα ακτιβιστών συναντήθηκε με τον Σάντερς και του ανακοίνωσαν το σχέδιο τους να αποκλείσουν την είσοδο του εργοστασίου της General Electric στο Μπέρλινγκτον. Ο Σάντερς εκνευρίστηκε μαζί τους, γράφει ο Γκούμα στο βιβλίο του με τίτλο, *The People’s Republic: Vermont and the Sanders Revolution*, επειδή «*κατηγορούσαν τους εργάτες*» αντί να επικεντρώσουν την προσοχή τους στα ομοσπονδιακά κέντρα που σχεδίαζαν την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ. Ο Σάντερς κατηγόρησε τους ακτιβιστές πως έριχναν «*το φταίξιμο στους εργαζόμενους*», σύμφωνα με την Burlington Free Press. Φέρεται μάλιστα να αντιτάχθηκε στην διαμαρτυρία, σε συναντήσεις του με τους ηγέτες των συνδικαλιστών του εργοστασίου. «*Δεν έχουν όλοι την πολυτέλεια να επιλέξουν που θα δουλέψουν*», είπε στην Burligton Free Press. Η θέση του ερχόταν σε πλήρη αντίθεση με την άνοδο του αντιπολεμικού κινήματος, ειδικά στο Βερμόντ, όπου 159 από τις 180 πόλεις είχαν περάσει ψηφίσματα κατά των πυρηνικών.

Ο Σάντερς έμεινε ασυγκίνητος από τα επιχειρήματα των ακτιβιστών και είπε πως «*δεν είχε άλλη επιλογή από το να διατάξει την σύλληψή τους*», σύμφωνα με την μαρτυρία του Γκούμα. Σύντομα αφότου ξεκίνησε η διαμαρτυρία το πρωινό της

20ης Ιουνίου, δεκάδες ακτιβιστές συλλήφθηκαν, ενώ, όπως ο Γκούμα λέει, «*ο δήμαρχος παρακολουθούσε από την άκρη του δρόμου*».

Έτσι δημιουργήθηκε ένα ρήγμα ανάμεσα στον Σάντερς και μέρους των ακτιβιστών υποστηρικτών του. Ο Σάντερς «*έβλεπε σαν εκλογική του βάση τα συνδικάτα και τους φτωχούς*», γράφει ο Γκούμα. «*Η οικονομία του 'Ψωμιού και Βουτύρου' έθετε το πλαίσιο της ανάλυσής του, απωθώντας κεντροπολιτικά ζητήματα όπως η ειρήνη στο περιθώριο της συζήτησης*».

Ένα από τους ακτιβιστές που οργάνωσαν την παρέμβαση στο εργοστάσιο ήταν και ο γεννημένος στο Μπρονξ, αναρχικός και θεωρητικός της κοινωνικής οικολογίας, Μάρρεϋ Μπούκτσιν. Πρόσφατα είχε παραιτηθεί από την θέση του ως καθηγητής στο Κολλέγιο Ραμάπο του Νιού Τζέρσευ, γεγονός που του επέτρεψε να εγκατασταθεί μόνιμα στο Βερμόντ και να ασχοληθεί με το γράψιμο και την διαπαιδαγώγηση των ακτιβιστών και των συνοδοιπόρων που είχαν συσπειρωθεί γύρω από αυτόν.

Όταν ο Σάντερς εκλέχθηκε πρώτη φορά δήμαρχος, ο Μπούκτσιν είχε ενθουσιαστεί. Μάλιστα έκανε λόγο για τις «*δέκα ψήφους αναρχικών*» που έδωσαν την νίκη στον Σάντερς, σύμφωνα με μία βιογραφία του, που έγραψε η συντρόφισσα και μαθήτριά του Τζάνετ Μπιέλ. Ο Μπούκτσιν είδε στον Σάντερς την προοπτική ενός κινήματος το οποίο θα μπορούσε να συγχωνεύσει τις αναρχικές του ιδέες περί μη-κυριαρχίας με την πίστη του στην αναγκαία κοινωνικότητα του ανθρώπινου είδους, που τελικά θα κατέληγαν στην δημιουργία ενός μοντέλου διακυβέρνησης, βασισμένου σε συνελεύσεις των κατοίκων της πόλης.

Αλλά οι δύο αριστεροί μεταρρυθμιστές σύντομα ήρθαν σε σύγκρουση, όχι μόνο για το ζήτημα των παρεμβάσεων στην GE, αλλά επίσης εξαιτίας της υποστήριξης του Σάντερς στα σχέδια επιχειρηματιών για την εκμετάλλευση της παρόχθιας ζώνης του Μπέρλινγκτον, σχέδιο που μπήκε μπροστά το 1985. Ο Σάντερς παλαιότερα είχε αγωνιστεί ενάντια σε ένα αντίστοιχο αναπτυξιακό σχέδιο για την παρόχθια ζώνη κι έτσι, αυτό που

έμοιαζε με μεταστροφή του πάνω στο ζήτημα πυροδότησε την σκληρότερη εξ αριστερών κριτική της θητείας του.

Οι επικριτές του Σάντερς δημιούργησαν μία ομάδα διαμαρτυρίας ενάντια στο σχέδιο – ανάμεσα στους ηγέτες του ήταν η πρώην σύζυγος του Μπούκτσιν, η Μπέα, και η Σάντρα Μπαίρντ πρώην μέλος του LUP. Ένα από τα σλόγκαν τους – Η παρόχθια ζώνη μας δεν πωλείται! – αντηχούσε το σλόγκαν της επαναστατικής καμπάνιας του ίδιου του Σάντερς: Το Μπέρλινγκτον δεν πωλείται!

Καθώς η έκδοση ομολόγων για την χρηματοδότηση του έργου καταψηφίστηκε, ο Μπούκτσιν επέκρινε τον Σάντερς για «*συνδιαλλαγή με τα επιχειρηματικά συμφέροντα*». Οι αριστεροί ακτιβιστές ήταν σε διάσταση με τον Σάντερς από νωρίτερα, για ζητήματα όπως οι εγκαταστάσεις της GE, αλλά η έκδοση ομολόγων ήταν η πρώτη φορά που ο Σάντερς έχασε μία μάχη απέναντι σε δυνάμεις προερχόμενες από τα αριστερά του – μόνο σε μία εκλογική περιφέρεια, ελεγχόμενη από τους Ρεπουμπλικάνους υπερψηφίστηκε το σχέδιο. (Σήμερα η παρόχθια ζώνη φιλοξενεί ένα μεγάλο πάρκο κι έναν ποδηλατόδρομο. Εκεί ξεκίνησε ο Σάντερς την καμπάνια του για τις εκλογές του 2016.)

> *Ένα χρόνο αργότερα ο Μπούκτσιν εξέφρασε δημόσια τις διαφωνίες του με τον Σάντερς με ένα καυστικό και ανελέητο άρθρο στο Socialist Review, το οποίο και απέκτησε ιδιαίτερη αξία στο διαδίκτυο σαν σημείο αναφοράς για την εξ αριστερών αντιπολίτευση προς τον Σάντερς.*

Αν ο Σάντερς ήταν «*Σοσιαλιστής*» υποστηρίζει ο Μπούκτσιν, είναι ο τύπος «*που η προτίμησή του για τον 'ρεαλισμό' έναντι των ιδανικών, του έχει δημιουργήσει κακή φήμη ακόμη και ανάμεσα στους στενότερους συνεργάτες του στο Δημαρχείο*». Ο Σάντερς δεν διακατέχεται μόνο από «*γνωστή παράνοια και τάσεις απομόνωσης*», συνεχίζει ο Μπούκτσιν, αλλά είναι επίσης «*ένας κεντρώος, που τον ενδιαφέρει περισσότερο να συγκεντρώσει μεγαλύτερη εξουσία στο γραφείο του δημάρχου παρά να την μοιραστεί με τον κόσμο*». Επιπροσθέτως ο Μπούκτσιν, προβλέποντας το ύφος της κριτικής

που σήμερα δέχεται ο Σάντερς, θεωρούσε τις ιδέες του δεύτερου απαρχαιωμένες, μία αναδίπλωση στον ριζοσπαστισμό του 19ου και του πρώιμου 20ου αιώνα, που έβαζε στο επίκεντρό του τους βιομηχανικούς εργάτες.

Ο Σάντερς, έγραφε ο Μπούκτσιν, είχε μία μεσοπολεμική πίστη στην τεχνολογική πρόοδο, την αποτελεσματικότητα των επιχειρήσεων και μία αφελή προσκόλληση στα οφέλη της «ανάπτυξης».

> *Ο Σάντερς θα απέρριπτε τις «δημοκρατικές διαδικασίες» σαν «δευτερεύουσες σε σχέση με τα γεμάτα στομάχια», ενώ «το προσγειωμένο προλεταριάτο εξυμνείται σε σχέση με τους 'θηλυπρεπείς' διανοούμενους, και περιβαλλοντικά, φεμινιστικά και κοινοτικά ζητήματα θεωρούνται μικροαστικές υπερευαισθησίες σε σχέση με τις υλικές ανάγκες του 'εργαζόμενου κόσμου'».*

«*Η τραγωδία είναι πως ο Σάντερς δεν έζησε την περίοδο 1870-1940*», συνεχίζει ο Μπούκτσιν, «*και το παράδοξο που εκπροσωπεί είναι το εξής: Πως ένα σύνολο ιδεών που πριν μισό αιώνα έμοιαζε τόσο επαναστατικό, φαίνεται τόσο συντηρητικό σήμερα;*»

Το περιφρονητικό, πικρόχολο ύφος του άρθρου του Μπούκτσιν μπορεί εύκολα να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα της απογοήτευσης, ως μοιρολόι – αλλά επίσης και ως προειδοποίηση, πως αν οι αριστεροί στις ΗΠΑ σκόπευαν να υποστηρίξουν κάποιον Νεοϋορκέζο μέτοικο στο Μπέρλινγκτον, αυτός θα έπρεπε να είναι ο μουστακαλής [sic] αναρχικός και όχι ο γυαλάκιας [sic] σοσιαλιστής. Ο Μπούκτσιν έμοιαζε να πιστεύει πως μπορούσε να πείσει τους αριστερούς, πως ο Ντεμπσιανός[3] και επικεντρωμένος στους εργάτες σοσιαλισμός ήταν ένα διανοητικό, πολιτικό και ηθικό αδιέξοδο και πως έτσι θα μπορούσε να εισάγει την δική του, συζευγμένη με την οικολογία, εκδοχή του αναρχισμού.

Οι συνοδοιπόροι του Μπούκτσιν δοκίμασαν τις δικές τους δυνάμεις στις εκλογικές μάχες, κατεβαίνοντας στις εκλογές ως Πράσινοι του Μπέρλνγκτον για θέσεις στο Δημοτικό Συμβούλιο και κατεβάζοντας δικό τους υποψήφιο δήμαρχο το 1989.

Η υπό διαμόρφωση ιδέες του Μπούκτσιν περί «*ελευθεριακού δημοτισμού*», γράφει η μαθήτριά του Μπιέλ, υποτίθεται πως θα απέφευγαν τους επικίνδυνους συμβιβασμούς των συμβατικών τρόπων άσκησης πολιτικής, χωρίς να εγκαταλείψουν τις πιθανότητες να επιτευχθεί μία διαρκής και συλλογική αλλαγή.

Σε μία χαλαρή συζήτηση-συνέντευξη το 1985, ο Μπούκτσιν δήλωσε πως «*τον απασχολούσε η ανάπτυξη τοπικών θεσμών – συνελεύσεων γειτονιάς, συμβουλίων που θα μπορούσαν να ασκήσουν δυναμική αντιπολίτευση στην κεντρική εξουσία*». Έλεγε πως το όραμα του για την πολιτική ερχόταν σε αντίθεση με την τέχνη της διαχείρισης του κράτους, την οποία περιέγραφε σαν «*να λειτουργείς σαν κόμμα εντός του κράτους με το βλέμμα στραμμένο στην απόκτηση του ελέγχου αυτού*». Οι πολιτικές του θέσεις προέρχονταν από μία «*έννοια της Πόλης* [η ελληνική λέξη χρησιμοποιείται και στο πρωτότυπο] *και της κοινότητας, που θα είναι αποκεντρωμένη, ομόσπονδη, βασισμένη στην κυκλικότητα και την πλήρωση των αξιωμάτων μέσω κλήρωσης όπου καλώς εχόντων των πραγμάτων θα επιτυγχανόταν ο μέγιστος βαθμός συμφωνίας – όπου και τελικά έχεις ένα ενεργό σώμα πολιτών που διαχειρίζεται τις υποθέσεις του*».

Αν ο λειψός σοσιαλισμός του Σάντερς ήταν μία αποτυχία, ίσως οι Πράσινοι του Μπούκτσιν θα μπορούσαν, γράφει η Μπιέλ, «*να δημιουργήσουν μία δημοκρατική Αριστερά: τοπικά, ώστε να καθιερώσουν την δημοκρατία της Νέας Αγγλίας σαν υπόδειγμα για τους Πράσινους της υπόλοιπης πολιτείας και πανεθνικά να πυροδοτήσουν ένα αποκεντρωμένο και από τα κάτω, πράσινο κίνημα το οποίο θα μπορούσε να εξαπλωθεί σε όλη τη χώρα*».

Οι Πράσινοι κατέβασαν σαν υποψήφια δημοτική σύμβουλο την πρώην σύζυγο και επί σειρά ετών φίλη του Μπούκτσιν, την Μπέα στις εκλογές του 1987. Αν και έλαβε ένα ποσοστό πάνω από 20%,

έχασε.

Όταν ο Σάντερς ανακοίνωσε πως δεν θα έθετε υποψηφιότητα για δήμαρχος το 1989, οι Πράσινοι είδαν την ευκαιρία να αναλάβουν τον – στα μάτια τους – βαριά τραυματισμένο Προοδευτικό Συνασπισμό του Μπέρλινγκτον, τώρα που αποστερήθηκε την παρουσία της δημοφιλέστερης φιγούρας του. Μαζί με δύο υποψήφιους για το δημοτικό συμβούλιο, κατέβασαν σαν υποψήφιο δήμαρχο την Μπαίρντ, την φεμινίστρια δικηγόρο που βοήθησε στην οργάνωση του κινήματος κατά της ανάπλασης της παρόχθιας ζώνης.

«*Πιστεύαμε πως ήταν η ευκαιρία μας να ισχυροποιήσουμε μία πραγματική πράσινη Αριστερά στην πόλη*», λέει η Μπιέλ, περιγράφοντας μία προεκλογική εκστρατεία που ήταν σχεδόν πανομοιότυπη με αυτή του Σάντερς το 1981. Μάλιστα τράβηξε την προσοχή της Newsweek, η οποία μετέφερε την άποψη του Μπούκτσιν, ο οποίος περιγράφοντας τα αναπτυξιακά σχέδια του Προοδευτικού Συνασπισμού, σχολίαζε πως αυτά «*είναι προοδευτικά μόνο αν είσαι Μαρξιστής της δεκαετίας του '30*». Οι Πράσινοι έκαναν λόγο για περισσότερες αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες και συμμετοχή των πολιτών στην διακυβέρνηση· απαιτούσαν έλεγχο των ενοικίων κι έβαλλαν εναντίον των αναπτυξιακών πλάνων για την παρόχθια ζώνη.

Για τον Προοδευτικό Συνασπισμό οι Πράσινοι ήταν «*αδιάλλακτοι*», γράφει η Μπιέλ. Ο Γκούμα γράφει πως οι Πράσινοι «*θεωρούσαν τους εαυτούς τους ως το μόνο απομεινάρι της συνειδητής Αριστεράς*», και πως η σκληρή κριτική τους στον Προοδευτικό Συνασπισμό «*δημιουργούσε την εντύπωση πως δεν έβλεπαν διαφορές ανάμεσα στους Προοδευτικούς και τους Ρεπουμπλικάνους*».

Η Μπαίρντ, όπως και ο Σάντερς την εποχή που συμμετείχε στο LUP, θα μάζευε ένα μικρό ποσοστό στις εκλογές. Τελικά θήτευσε στο νομοθετικό σώμα της Πολιτείας σαν μέλος των Δημοκρατικών.

Η πραγματική καταστροφή για τους Πράσινους ήρθε την επόμενη χρονιά, σε εκλογές για μία θέση στο Δημοτικό Συμβούλιο. Αφού ένας Δημοκρατικός επιβλήθηκε ενός εν ενεργεία συμβούλου των

Προοδευτικών, οι Πράσινοι του Μπέρλινγκτον ανακοίνωσαν πως ο υποψήφιος τους, ο Στήβεν Σήχαϊ, είχε συνεννοηθεί με τον Δημοκρατικό κι είχαν προσυμφωνήσει τις ερωτήσεις που θα έκανε ο ένας στον άλλον σε ένα debate που στόχο είχε να τους δώσει χώρο να αναπτύξουν τις θέσεις τους. Αν και ο Σήχαϊ πήρε μόνο 37 ψήφους, αυτοί υπερκάλυπταν την διαφορά των 25 που εξασφάλισαν την νίκη του Δημοκρατικού υποψηφίου έναντι του Έρχαρτ Μάνκε των Προοδευτικών.

«*Πιστεύω πως το εκλογικό αποτέλεσμα αλλοιώθηκε*», δήλωσε ο Μπούκτσιν σε ανακοίνωσή του στην Burlington Free Press, «*πολιτικοί μου έχουν πει επανειλημμένα πως έτσι παίζεται το παιχνίδι. Αν ισχύει αυτό, τότε αυτό το παιχνίδι δεν είναι το δικό μου παιχνίδι και σίγουρα δεν θα έπρεπε να είναι το παιχνίδι των Πράσινων*».

Ήταν πολιτικαντισμός στην πιο φτηνή του εκδοχή και ο Μπούκτσιν ένιωσε βαθιά ντροπή, γράφει η Μπιέλ. Ο παλαίμαχος αναρχικός πλησίασε τον Μάνκε σε μία δημόσια συνέλευση: «*Όλη μου την ζωή δούλεψα για μία νέα προσέγγιση της πολιτικής*», θυμάται η Μπιέλ να του λέει, «*για μία ηθική πολιτική. Κάποιοι άνθρωποι από την συλλογικότητα μου συμπεριφέρθηκαν ανήθικα και γι' αυτό απολογούμαι. Αν τέτοια συμπεριφορά πηγάζει από το έργο μου, αν αυτή είναι η κατάληξη του έργου μου, τότε η ζωή μου ήταν μάταιη*».

Αν και ο Σάντερς δεν συνδέθηκε ποτέ με τέτοια τεχνάσματα, προέβη σε συνεργασίες και συμβιβασμούς που επέσυραν δριμεία κριτική και την αποκήρυξή του από την απαιτητική πτέρυγα στα αριστερά του. Ο Νταϊαμοντστόουν των αποκάλεσε «Κούισλιγκ» όταν ο Σάντερς υποστήριξε το Γουόλτερ Μοντάλ για Πρόεδρο το 1984. Ο Παρέντι ήρε την υποστήριξή του προς το πρόσωπό του για το θέμα της επέμβασης στην Γιουγκοσλαβία. Και κάποια μέλη της ίδιας του της κυβέρνησης συμμετείχαν σε παρεμβάσεις στο εργοστάσιο της GE. Για χρόνια καλούσε στην δημιουργία Τρίτου Κόμματος, μόνο και μόνο για να διεκδικήσει το χρίσμα των Δημοκρατικών ενώ κράτησε τις αποστάσεις του από το Προοδευτικό Κόμμα του Βερμόντ.

Αλλά ακριβώς επειδή δεν είναι σχολαστικός διανοούμενος ή θεωρητικός, όλες αυτές οι μεταλλάξεις δεν βάρυναν την συνείδησή του. Με άλλα λόγια, είναι απλώς ένας πολιτικός, όπως παρατήρησε ο Γκούμα σε εκείνη την καφετέρια στο Μπέρλινγκτον, τόσο χρόνια πριν. Και κερδίζει.

Οι Πράσινοι αντίθετα εξατμίστηκαν σαν πολιτική δύναμη στο Μπέρλινγκτον. Μετά την κατάρρευσή τους, το πολιτικό σύμπαν του Μπούκτσιν γινόταν όλο και μικρότερο. Ήταν εξαντλημένος και απομονωμένος εξαιτίας της μακράς και σκληρής διαμάχης του με ριζοσπάστες της «βαθιάς οικολογίας» εντός του οικολογικού κινήματος των ΗΠΑ. Το Κόμμα των Πράσινων θα εξελισσόταν σε ένα πιο συμβατικό κόμμα, ενώ λίγοι αναρχικοί υιοθέτησαν τις πολιτικές του θέσεις. Καθηλωμένος σε αναπηρικό καροτσάκι στα τελευταία χρόνια της ζωής του (πέθανε το 2006), ο Μπούκτσιν εξομολογήθηκε στον επί σειρά ετών ακτιβιστή και πρώην δικηγόρο του δήμου Μπέρλινγκτον, Τζην Μπέργκμαν πως, «*δεν έχω πια την δύναμη να αγωνιστώ άλλο*».

Η ίδια η Μπιέλ, ενώ επίμονα φρόντισε την κληρονομιά του Μπούκτσιν, περιέγραφε τον Σάντερς σαν «*εκπληκτικό*» γερουσιαστή, ο οποίος «*πάλευε επίμονα για λογαριασμό των καταπιεσμένων*».

Αυτό δεν σημαίνει πως το πολιτικό όραμα του Μπούκτσιν πέθανε κάπου στο Βερμόντ την δεκαετία του ’90. **Ενώ ο Σάντερς υπηρετούσε στο Κογκρέσο, το έργο του Μπούκτσιν βρήκε τον δρόμο του προς τις τουρκικές φυλακές μέχρι το κελί του ηγέτη του PKK, του Αμπντουλάχ Οτσαλάν.** Έκτοτε το κόμμα αναμορφώθηκε βάση των ιδεών του Μπούκτσιν. Ο Οτσαλάν, στρατευμένος Μαρξιστής – Λενινιστής έως τότε, τώρα περιγράφει τις πολιτικές του θέσεις ως «*Δημοκρατικό Συνομοσπονδισμό*». Σήμερα, τα ελεγχόμενα από τους Κούρδους εδάφη της βόρειας Συρίας, κυβερνώνται βάση του συστήματος του Δημοκρατικού Συνομοσπονδισμού, που αποτελεί την ερμηνεία των ιδεών του Μπούκτσιν από τον Οτσαλάν. Η περιοχή είναι επίσης βάση των πλέον δεινών και αφοσιωμένων αντιπάλων του ISIS στην Συρία. Αν ο Σάντερς κερδίσει τις προεδρικές

εκλογές του 2020, περίπου 40 χρόνια αφότου οι αναρχικοί τον βοήθησαν να νικήσει στο Μπέρλινγκτον, θα είναι παιχνίδι της μοίρας: οι δύο εκδοχές «λαϊκής δημοκρατίας» θα είναι και πάλι σύμμαχοι.

Όταν ο Σάντερς εισήλθε ορμητικά στην κεντρική πολιτική σκηνή το 2015, οι περισσότεροι φιλελεύθεροι δεν είχαν ιδέα τί να κάνουν με την περίπτωσή του. Η Χίλαρι Κλίντον και οι υποστηρικτές της δεν μπορούσαν απλώς να τον απεικονίζουν σαν έναν ριζοσπάστη ιδεολόγο με ανόητα σχέδια που ήταν αδύνατο να εφαρμοστούν – όπως αρέσκεται να υποδεικνύει και ο ίδιος ο Σάντερς, πολλές από τις προτάσεις του είναι αρκετά δημοφιλείς. Δεν ήταν απλώς απελπιστικά αριστερός, όπως υποστήριζε η Κλίντον και οι σύμμαχοί της, είχε επίσης απελπιστικά απαρχαιωμένες θέσεις σε σχέση με του Δημοκρατικούς πάνω στα ζητήματα του ρατσισμού και του σεξισμού. **Ήταν στην καλύτερη αδιάφορος όσον αφορά συγκεκριμένες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μειονότητες και οι γυναίκες και στην χειρότερη ανοικτά εχθρικός απέναντι σε πολιτικές που δεν έχουν σχέση με την δική του ταξική, υλιστική προοδευτικότητα.**

Η Κλίντον επιτίθονταν στον Σάντερς, χαρακτηρίζοντάς τον ως υποψήφιο με ατζέντα για «*ένα ζήτημα*», ενώ η ίδια ήταν «*η μόνη υποψήφια που αφαιρούσε κάθε εμπόδιο προς την πρόοδο*». Ή όπως το έθεσε με ένα σχόλιο, με το οποίο κατάφερε να βρεθεί δεξιά και αριστερά του Σάντερς: «*Αν σπάσουμε τις τράπεζες αύριο.. πως θα έδινε αυτό τέλος στον ρατσισμό;*» Η πολιτικός που συνδέθηκε περισσότερο με την μετριοπάθεια των Δημοκρατικών, που στόχο είχε τις εκλογικές νίκες (πίσω μόνο από τον σύζυγό της) ενσάρκωνε ταυτόχρονα το φιλελεύθερο κατεστημένο και τον Μπούκτσιν, με τον Σάντερς εγκλωβισμένο στην μέση, να τα βάζει με την ανισότητα και το σύστημα υγείας. Για πρώτη φορά μετά από 30 χρόνια, ο Σάντερς έχασε.

Όπως τελικά έχασε και η Κλίντον, και έχασε ακριβώς στα μέρη όπου το επίμονο, λαϊκίστικο μήνυμα ίσως να έπιανε περισσότερο: στην Rust Belt.[4] Η, όχι και τόσο απίθανη, εικασία πως ο Σάντερς ίσως κέρδιζε τον Τραμπ, μαζί με μια νέα και συμπαγή

βάση ακτιβιστών υποστηρικτών, τον έκανε κατευθείαν φαβορί για το χρίσμα των Δημοκρατικών για το 2020.

Η νέα του εκστρατεία μπορεί να ιδωθεί σαν μία μεγάλη διόρθωση βάση της κριτικής που τον ήθελε να μην ασχολείται με ζητήματα ρατσισμού και σεξισμού, ενώ από την άλλη παραμένει αμετακίνητος σε ζητήματα άσκησης πολιτικής. Το επιτελείο του είναι πιο διαφοροποιημένο και δεν διστάζει να μιλήσει για την προσωπική του πορεία, η οποία περιλαμβάνει και την συμμετοχή του στο κίνημα για τα πολιτικά δικαιώματα, όσο ήταν φοιτητής στο Σικάγο. Οι δημοσκοπήσεις τον εμφανίζουν δεύτερο και με διαφορά από τον Τζο Μπάιντεν – ο οποίος συγκεντρώνει την υποστήριξη των μεγάλων ηλικιών και των Αφρο-Αμερικανών – και μοιράζεται την υποστήριξη της αριστερής πτέρυγας των Δημοκρατικών με την Ελίζαμπεθ Γουόρεν, η οποία τον έχει ξεπεράσει όσον αφορά την παρουσίαση λεπτομερών, προοδευτικών πολιτικών προτάσεων.

Αλλά ασχέτως του τι θα συμβεί το 2020, ο Σάντερς έχει ξεχωρίσει από παλαιότερους αριστερούς που προσπάθησαν να αφήσουν το στίγμα τους στην κεντρική πολιτική σκηνή. Δεν είναι Νόρμαν Τόμας ή Γκας Χαλ ή Μπάρι Κόμονερ. **Δεν είναι ένας ρομαντικός ηττημένος, ένας υποψήφιος που ζητά ψήφο διαμαρτυρίας ή που κόβει ψήφους από τους άλλους υποψήφιους.** Παρ΄ όλ' αυτά δεν είναι επίσης εκφραστής ενός ευρύτερου κινήματος ή τάσης. Η απόσταση του τόσο από το Δημοκρατικό Κόμμα όσο και από τις οργανώσεις της Αριστεράς του έδωσε την ευελιξία να κερδίζει εκλογές εδώ και τέσσερις δεκαετίες. **Αλλά αυτό επίσης σημαίνει πως στον σοσιαλισμό του, είναι μόνος του.** Αυτή τη στιγμή, ο μόνος τρόπος να φανεί τί σημαίνει Σοσιαλισμός στον 21ο αιώνα είναι να κερδίσει τις εκλογές ο Μπέρνι Σάντερς.

Σύνδεσμος για το πρωτότυπο άρθρο: https://newrepublic.com/article/154086/bernies-red-vermont

Τελευταία ανάκτηση 28/1/2020

[1] Lieutenant governor: Η θέση αυτή είναι συνήθως δεύτερη στην ιεραρχία της Πολιτείας, με την εξουσία της να διαφέρει από πολιτεία σε πολιτεία. Συνηθισμένο αξίωμα σε περιοχές που ανήκαν στην Βρετανική Κοινοπολιτεία.

[2] Board of Aldermen: Τοπικό συμβούλιο αιρετών, αντίστοιχο του δημοτικού συμβουλίου. Η χρήση του όρου "Aldermen" που κυριολεκτικά μπορεί να μεταφραστεί ως Γηραιός προέρχεται από την βρετανική πολιτική παράδοση και δεν έχει κάποια σχέση με ηλικιακά κριτήρια.

[3] Ο Eugene V. Debs (1855-1926) ήταν εξέχον στέλεχος του αμερικάνικου συνδικαλιστικού κι εργατικού κινήματος και εκ των ιδρυτών της οργάνωσης Industrial Workers of the World (IWW) καθώς και υποψήφιος Πρόεδρος με το Σοσιαλιστικό Κόμμα.

[4] Rust Belt: Η ζώνη της σκουριάς. Έτσι αποκαλούνται συνοπτικά οι περιοχές αυτές γύρω από τις Μεγάλες Λίμνες και τα Μεσοδυτικά που βίωσαν την αποβιομηχάνιση της δεκαετίας του '80. Συμπεριλαμβάνει περιοχές της Πολιτείας της Νέας Υόρκης, του Ιλινόις, του Οχάιο, της Αϊόβα, του Μίσιγκαν, της Ιντιάνα, της Δυτικής Βιρτζίνια και της Νέας Αγγλίας.

Ένα σχόλιο για την δολοφονία Soleimani

Το άρθρο δημοσιεύτηκε στο Beyond Europe τις 5/1/20. Η μετάφραση έγινε από τον Μηνά Μπλάνα.

Λάβαμε ένα σχόλιο από τον Kian Zeytani, έναν ελεύθερο

δημοσιογράφο ιρανικής καταγωγής που εδρεύει στο Βερολίνο και συμμετέχει σε διαφορετικά δίκτυα αλληλεγγύης από το 2009. Αναλύει τις αντιδράσεις για τη δολοφονία του Ιρανού ανώτατου στρατηγού Qassem Soleimani από τις ΗΠΑ και τις τρέχουσες απειλές πολέμου που κυριαρχούν σε παγκόσμια πρωτοσέλιδα.

Είναι και πάλι αυτή η εποχή του χρόνου, όπου το Ιράν κυριαρχεί στους παγκόσμιους τίτλους – αλλά για τους λάθος λόγους. Όχι, δεν πρόκειται για το γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια των τελευταίων σοβαρών αντικαθεστωτικών ταραχών το Νοέμβριο, η δολοφονική Ισλαμική Δημοκρατία του Ιράν (IRI) δολοφόνησε 1,500 άτομα μέσα σε μία εβδομάδα. Πρόκειται για ένα αμερικάνικο drone που δολοφόνησε τον κορυφαίο στρατηγό της Ισλαμικής Δημοκρατίας, Qassem Soleimani, στον Διεθνή Αερολιμένα της Βαγδάτης στην αρχή του νέου έτους. Με αυτό, η ηγούμενη από τον Trump κυβέρνηση των ΗΠΑ, συμμετέχει στην κλιμάκωση με το Ιράν. Οι ίδιοι οι Αγιατολάχ δεν διστάζουν να κατηγορήσουν τον Μεγαλύτερο Σατανά όλων των εποχών και να προαναγγείλουν σκληρές συνέπειες – αφού, φυσικά, είναι τα φτωχά θύματα εδώ. Άνθρωποι στην εξουσία, με πολλά προβλήματα, αλλά δυστυχώς με αποτελεσματικά κουμπιά και πόρους, μεταφέρουν τη θλιβερή τους μάχη από το twitter σε ένα πεδίο, όπου μπορεί πραγματικά να κοστίσει τις ζωές εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων που δεν θέλουν να έχουν καμία σχέση με αυτό. Ένα 101 [εν. το παιχνίδι] με ανοιχτά επιθετικές ιμπεριαλιστικές πολιτικές στον καπιταλιστικό μας κόσμο.

Ως αριστερός – όχι, ως άνθρωπος με καρδιά και μυαλό, ως κάποιος που θέλει να σπάσει αυτό το αποτρόπαιο παιχνίδι ανδρών που κατέχουν την εξουσία για να παραμείνουν σε αυτή πάση θυσία, κυριολεκτικά πατώντας πάνω σε εκατομμύρια σώματα γι' αυτό – ξαφνικά παγιδεύεσαι ανάμεσα σε μανιακούς. Συγκεκριμένα, όταν πρόκειται για τις ΗΠΑ έναντι του Ιράν. **Απ' τη μία πλευρά, έχεις τους "Αριστερούς", των οποίων ο αποκαλούμενος αντιιμπεριαλισμός έχει πάει τρομερά λάθος και που αρχίζουν να δοξάζουν τον Soleimani – έναν αντιδραστικό φονταμενταλιστή, έναν αδίστακτο και βάρβαρο άνθρωπο υπεύθυνο για πολλές**

δολοφονίες και ένα άτομο το οποίο παρέχει τόσους πολλούς λόγους για να είναι μισητό – ως τον πεσόντα μάρτυρα στον αντιιμπεριαλιστικό αγώνα εναντίον των ΗΠΑ. Δεν είναι περίεργο, δεδομένου ότι το Ιράν είναι μια ωραιοποιημένη, ομοιογενής οντότητα γι 'αυτούς, που καθίσταται καλή, μόνο και μόνο επειδή εναντιώνεται στις ΗΠΑ. Δεν ενδιαφέρονται πραγματικά για την πραγματικότητα στο Ιράν και – στην καλύτερη περίπτωση – έκλεισαν το στόμα τους για το ελευθεριακό κίνημα του ιρανικού λαού, επειδή η εύθραυστη και ξεπερασμένη κοσμοαντίληψή τους, στην οποία η Δύση εναντιώνεται στην Ανατολή, αμφισβητείται με την πρώτη ματιά στην πραγματικότητα και τις πολυάριθμες και σύνθετες αντιφάσεις που υπάρχουν. Αυτοί οι άνθρωποι, στη διαρκή ανάγκη τους να ερμηνεύσουν κάθε ζήτημα στον κόσμο με τέτοιο τρόπο ώστε να καταδικάσουν τις ΗΠΑ, γίνονται υποστηρικτές της Ισλαμικής Δημοκρατίας και δεν αφήνουν κανένα περιθώριο, ούτε το πλέον λεπτό, ανάμεσα σε αυτούς και στην κρατική προπαγάνδα της Ισλαμικής δικτατορίας. **Μπράβο, συγχαρητήρια, είστε η ντροπή της Αριστεράς.**

Η άλλη πλευρά δεν είναι καθόλου καλύτερη. Αποτελείται από ανθρώπους οποιασδήποτε πολιτικής στάσης (τις περισσότερες φορές, δεν γνωρίζουν τον εαυτό τους), αλλά και λεγόμενους/ες Αριστερούς και αυτοαποκαλούμενους αριστερούς φιλελεύθερους ή «ακτιβιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων», οι οποίοι δεν μπορούν να σκεφτούν πέραν του σχήματος «η Ισλαμική Δημοκρατία είναι κακή, το να σκοτώνεις στελέχη της Ισλαμικής Δημοκρατίας είναι καλό, αποθέωσε τους δολοφόνους και κάν' τους να σκοτώσουν περισσότερους». Εκείνοι που αξίζει να συζητήσεις μαζί τους είναι μερικοί εκφραστικοί Ιρανοί στα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης που παρακολουθούν κι ενημερώνουν για τον αγώνα στο Ιράν και έχουν κάθε δικαίωμα να μισούν την Ισλαμική Δημοκρατία – για παράδειγμα για προσωπικούς λόγους, διότι αυτοί ή οι οικογένειές τους έχουν χωριστεί και/ή σκοτώθηκαν από το καθεστώς. **Όταν πρόκειται για πληροφορίες σχετικά με το τι συμβαίνει στο Ιράν, οι άνθρωποι αυτοί μπορούν να είναι πολύτιμες και αξιόπιστες πηγές. Αλλά όταν πρόκειται για το μεγαλύτερο πολιτικό πλαίσιο, οι μάσκες τους πέφτουν.** Μερικές

φορές, ζηλεύω αυτούς τους ανθρώπους, επειδή η παγκόσμια εικόνα και επομένως το μυαλό τους πρέπει να είναι τόσο αφελές. θέλουν τον Trump, από όλους τους ανθρώπους τον Trump – έναν αντιδραστικό φονταμενταλιστή, έναν αδίστακτο και βάρβαρο άνθρωπο υπεύθυνο για πολλές δολοφονίες και ένα άτομο που προσφέρει τόσους πολλούς λόγους για να τον μισούνε – να εισβάλει στο Ιράν και – ως δια μαγείας! – έχουμε ελεύθερη δημοκρατία στο Ιράν, σε συνδυασμό με πλούσιο πολιτισμό, οικονομία και κοινωνική σταθερότητα και χωρίς αντιφάσεις.

> *Έχουν την μαγική ικανότητα να παραβλέπουν τις τελευταίες δεκαετίες της αμερικανικής «παρεμβατικής πολιτικής» στη Μέση Ανατολή και τί σημαίνει να φέρνει την δημοκρατία το Air Force One και τις καταστροφικές συνέπειές αυτού: εκατομμύρια νεκροί, ακόμη πιο πολλοί τραυματίες και ακρωτηριασμένοι, που παγιδεύονται και/ή αναζητούν διαφυγή καθώς και η δημιουργία ορισμένων απολύτως αποτυχημένων κρατών (Failed-States).*

Είναι οι πιστοί του «ιμπεριαλισμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων» και είναι η απόδειξη ότι η πολεμική προπαγάνδα στον 21ο αιώνα λειτουργεί καλά.

Αλλά επιτρέψτε μου να σας διαβεβαιώσω: αυτοί οι άνθρωποι δεν είναι αντιπρόσωποι των Ιρανών, ακόμη κι αν κάνουν ό, τι μπορούν για να εμφανιστούν ως τέτοιοι (φαίνεται αρκετά βεβιασμένο και όχι αυθεντικό όταν ξεκινούν κάθε τιτίβισμα με την φράση "Όπως λέει ένας Ιρανός"). Σίγουρα, οι άνθρωποι στο Ιράν είναι τόσο απελπισμένοι που θέλουν το καθεστώς να πέσει με κάθε αναγκαίο μέσο. Αλλά παρατηρούν επίσης τι συνέβη στο Αφγανιστάν, το Ιράκ, τη Συρία, τον Λίβανο και πολλές άλλες χώρες γύρω τους. Οι ομοϊδεάτες τους σε αυτή την πλευρά, που δεν το συζητούν καν είναι κυρίως οι λευκοί φιλελεύθεροι, οι οποίοι δεν ενδιαφέρονται για το Ιράν, αλλά σε περιόδους όπως αυτές ξαφνικά αρχίζουν να φλυαρούν για τα ανύπαρκτα «δικαιώματα των ομοφυλοφίλων» και «τα δικαιώματα των γυναικών» ως λόγο για να δουν επιτέλους αυτές τις βόμβες να καταστρέφουν την Τεχεράνη και τα υγρά όνειρά τους να γίνονται

πραγματικότητα. Αποκαλούν τον Soleimani χειρότερο τρομοκράτη όλων των εποχών, χειρότερο από τον Μπιν Λάντεν, τον Σαντάμ Χουσεΐν, τον Καντάφι και τον Νταρθ Βέιντερ μαζί, αλλά πιθανότατα το 90% από αυτούς θα έπρεπε να τον ψάξει στο google πρώτα.

Αυτό που βλέπω πέρα από αυτόν τον κύκλο της τρέλας και αυτό που δεν βλέπω είναι τα εξής: **βλέπω δυο ιμπεριαλιστικές δυνάμεις με μεγάλα εσωτερικά προβλήματα που αμφισβητούνται από τους ίδιους τους ανθρώπους – #impeachment και #IranProtests – να μπορούν να αποσπούν την προσοχή από αυτά τα θέματα και να εμφανίζονται και οι δύο τόσο ως τα θύματα όσο και ως ισχυροί παράγοντες.** Για την περίπτωση του Ιράν, στην οποία έχω περισσότερη εμπειρία από τις ΗΠΑ, βλέπω κρατικές δηλώσεις τριών ημερών πένθους και μαζικές εθνικιστικές κινητοποιήσεις για τον δολοφόνο Soleimani – και εξάλειψη της δυναμικής των ισχυρού, μαζικού και ριζοσπαστικού ελευθεριακού κινήματος κατά του καθεστώτος. Το εξεγερσιακό κίνημα αργά αλλά σταθερά κατέστρεφε ένα από τα πιο σημαντικά πράγματα για την εξαιρετικά ιδεολογικοποιημένη Ισλαμική Δημοκρατία: τη νομιμότητά της. Τώρα, το καθεστώς ξανακερδίζει αυτή τη νομιμότητα, δείχνοντας τον διαχρονικά δηλωμένο εχθρό της προς τα δυτικά. Έχασα το μέτρημα για το πόσες φορές έκαναν ακριβώς αυτό για να αποσπάνε την προσοχή από τα εσωτερικά προβλήματα, απλά ξέρω ότι σχεδόν κάθε φορά λειτουργεί. Φαίνεται ότι χρειάζονται τακτικά να υποδεικνύουν τις ΗΠΑ για την επιβίωσή τους.

Τι θα συμβεί τώρα; Κανείς δεν μπορεί να πει, η κατάσταση είναι πολύ επικίνδυνη και κλιμακούμενη. Ο καθένας είναι σίγουρος, ωστόσο, ότι η πολεμόχαρη φατρία της Ισλαμικής Δημοκρατίας θα ανταποκριθεί στην αντίστοιχη της αμερικανικής κυβέρνησης. Πιθανώς, θα υπάρξουν συγκρούσεις ή χειρότερα σε μια από τις χώρες που έχουν ήδη εξαθλιώσει, όπως το Ιράκ ή ο Λίβανος ή η Υεμένη. θα συμμετέχουν κι άλλοι περιφερειακοί ιμπεριαλιστές. Για άλλη μια φορά, οι απλοί και αθώοι άνθρωποι θα υποστούν τις συνέπειες.

Τι μπορούμε να κάνουμε; Ας μην ασπαστούμε την αφήγησή τους, αλλά να συνεχίσουμε να κάνουμε, ότι κάναμε: όταν το συγκεκριμένο επεισόδιο ας ελπίσουμε χάσει κάποια προσοχή, επειδή δεν θα έχουν γίνει άλλες καταστροφικές ενέργειες, ας δώσουμε φωνή σε αυτές τις κινήσεις και διαμαρτυρίες ενάντια στους ισχυρούς των ΗΠΑ, του Ιράν και παντού, ας δείξουμε την αλληλεγγύη μας. Είναι οι μόνοι που μπορούν να τερματίσουν αυτή τη δυστυχία χωρίς να παράγουν περισσότερα αποτυχημένα κράτη και περισσότερες μάζες ανθρώπων βομβαρδισμένων και καταστραμμένων. Γιατί θέλω να δω ξανά αυτό που δεν βλέπω αυτή τη στιγμή, αφού όλοι είναι απασχολημένοι με αυτό το παιχνίδι πολέμου και εξουσίας: υλικό και πληροφορίες για τους αγώνες και τα κινήματα εναντίον των εξουσιαστών, για μια καλύτερη ζωή.

Πηγή:
https://beyondeurope.net/1117/soleimani-killed-worst-case-scenario-a-comment/?fbclid=IwAR3pNXLJkrgFBUGVtPYwJ0-gCJDqJ8EL9E0GsInZC31bBvZRg77qUUqxqnk

---

Η δολοφονία Suleimani απο τις ΗΠΑ ως Επίσημη Κήρυξη Πολέμου κατά του Ιράν

του Αντώνη Μπρούμα

Τα ξημερώματα της Παρασκευής, 3 Ιανουαρίου 2019, ένα MQ-9 Reaper drone του στρατού των ΗΠΑ κατέστρεψε μία αυτοκινητοπομπή κοντά στο αεροδρόμιο της Βαγδάτης, δολοφονώντας τον Ιρανό στρατηγό Qasem Suleimani, τον υπαρχηγό των Ιρακινών Δυνάμεων Λαϊκής Κινητοποίησης (PMU) Abu Mahdi al-Muhandes και, τουλάχιστον, άλλους τρεις ανθρώπους. Η

αυτοκινητοπομπή είχε παραλάβει τον Suleimani από το αεροδρόμιο και είχε ως προορισμό τις στρατιωτικές βάσεις της PMU. Η ξεκάθαρη αυτή επίθεση κρατικής τρομοκρατίας έλαβε χώρα με εντολή του ίδιου του προέδρου των ΗΠΑ Donald Trump.

Αμέσως μετά το Πεντάγωνο του κράτους των ΗΠΑ εξέδωσε ανακοίνωση ανάληψης ευθύνης, αιτιολογώντας την δολοφονία ως εξής: «*Ο Στρατηγός Suleimani ανέπτυσσε ενεργώς σχέδια για επιθέσεις κατά Αμερικανών διπλωματών και υπηρεσιακών στο Ιράκ και σε όλη την περιοχή* […] *Αυτή η επίθεση είχε ως σκοπό την αποτροπή μελλοντικών σχεδίων επίθεσης από την πλευρά του Ιράν. Οι Ηνωμένες Πολιτείες θα συνεχίσουν να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία του λαού μας και των συμφερόντων μας, όπου κι αν βρίσκονται σε όλο τον κόσμο*». Στον λογαριασμό twitter του προέδρου των ΗΠΑ Trump υψώθηκε η Αμερικανική σημαία.

Ποιος είναι ο Qasem Suleimani

Ο δολοφονημένος Qasem Suleimani ήταν αρχηγός των Δυνάμεων Quds, δεύτερος πιο ισχυρός βαθμοφόρος του κράτους του Ιράν μετά τον αγιατολάχ Ali Khamenei και προβαλλόμενος ως βασικός ήρωας πολέμου από το Ιρανικό καθεστώς στην αντιπαράθεση με τις ΗΠΑ.

Γιος φτωχής οικογένειας από αγροτική ύπαιθρο του Ιράν, που μεγάλωσε μεταξύ δουλειάς, προσευχής στο Ισλάμ και γυμναστικής με βάρη, ο Suleimani εντάχθηκε στους Ιρανούς Φρουρούς της Επανάστασης το 1979 αμέσως μετά την Ιρανική επανάσταση, **το αποτέλεσμα της οποίας ήταν το ξήλωμα της Ιρανικής αριστεράς και η θεοκρατική στροφή της χώρας τα τελευταία 50 χρόνια**. Ένας από τους πρώτους σταθμούς της καριέρας του ήταν το ότι πολέμησε το 1979 στην καταστολή της Κουρδικής εξέγερσης στο Βορειοδυτικό Ιράν. Κέρδισε όμως την φήμη του στις μάχες του πολέμου Ιράκ / Ιράν το 1980 καθώς και στις μετέπειτα δολιοφθορές και εν κρυπτώ στρατιωτικές επιχειρήσεις εντός του εδάφους του Ιράκ. Κατά τη διάρκεια της φοιτητικής εξέγερσης του 1999 στην Τεχεράνη συνυπέγραψε μαζί με άλλους

στρατιωτικούς γράμμα προς τον πρόεδρο Χαταμί, με το οποίο τον καλούσε να συντρίψει τους εξεγερμένους φοιτητές, αλλιώς την συντριβή και, κατόπιν, την ανατροπή του θα αναλάμβανε ο στρατός. Ο αδελφός του Sohrab Soleimani ήταν για χρόνια επικεφαλής του κρατικού Οργανισμού Φυλακών και γνωστός για τις πρακτικές βασανιστηρίων του Ιρανικού κράτους σε φυλακισμένους.

Από το 1999 ο Suleimani γίνεται αρχηγός των Δυνάμεων Quds του επίλεκτου τμήματος των Ιρανικών Ισλαμικών Φρουρών της Επανάστασης για τις στρατιωτικές επιχειρήσεις εκτός του εδάφους του Ιράν. Από τότε και μέχρι σήμερα οι Δυνάμεις Quds αποτελούν τον βασικότερο βραχίονα του Ιρανικού καθεστώτος για τον βίαιο περιορισμό της Δυτικής αποικιοκρατίας αλλά και για την προώθηση του Σιιτικού ισλαμισμού και των γεωπολιτικών και οικονομικών συμφερόντων του Ιρανικού κράτους σε όλη τη Μέση Ανατολή. Με τις Δυνάμεις Quds ο Suleimani έπαιξε νευραλγικό ρόλο, μεταξύ άλλων, στη συγκρότηση του στρατιωτικού τμήματος της Λιβανέζικης Hezbollah, στην πολλαπλή υποστήριξη της Παλαιστινιακής Hamas, στην νίκη του Άσαντ επί των αντιπάλων του στον Συριακό εμφύλιο, συμπεριλαμβανομένης της Ρόζαβα, στην επικράτηση του κράτους του Ιράκ κατά του ISIS και στην πιο πρόσφατη αιματηρή καταστολή των διαδηλώσεων πολιτών κατά της γενικευμένης διαφθοράς του Ιρακινού κρατικού μηχανισμού.

Τα Γεγονότα που Προηγήθηκαν

Η δολοφονία Suleimani αποτελεί κλιμάκωση ενός ακήρυχτου πολέμου, που μαίνεται τα τελευταία χρόνια στο έδαφος του Ιράκ μεταξύ των Αμερικανικών δυνάμεων κατοχής και Ιρακινών παραστρατιωτικών ομάδων, οι οποίες έχουν συγκροτηθεί με την υποστήριξη του Ιράν και έχουν ως στόχο την εκδίωξη του αποικιοκρατικού στρατού των ΗΠΑ από την περιοχή.

Τελευταίο επεισόδιο στην ένοπλη αυτή σύγκρουση ήταν η δολοφονία με ρουκέτα την περασμένη Παρασκευή ενός Αμερικανού κοντράκτορα και ο τραυματισμός αρκετών Αμερικανών στρατιωτών σε φυλάκιο των ΗΠΑ σε στρατιωτική βάση του Ιρακινού στρατού στο πετρελαιοπαραγωγό Κιρκούκ. Αμέσως μετά την επίθεση ο

Υπουργός Άμυνας των ΗΠΑ Mark T. Esper δήλωσε πως οι ΗΠΑ θα διεξάγουν στρατιωτικές επιθέσεις αποτρεπτικού χαρακτήρα κατά παραστρατιωτικών οργανώσεων σε Ιράκ και Συρία υποστηριζόμενων από το Ιράν για την προστασία του προσωπικού και των συμφερόντων τους στην περιοχή. Έτσι, μέσα στην εβδομάδα και παρ' όλες τις αντιρρήσεις της Ιρακινής κυβέρνησης ακολούθησαν αεροπορικοί βομβαρδισμοί των ΗΠΑ σε στρατόπεδα της παραστρατιωτικής οργάνωσης Kata'ib Hezbollah, που είναι μέρος των PMU και επισήμως ανήκει στον στρατό του Ιράκ. Τουλάχιστον 25 μαχητές της Kata'ib Hezbollah σκοτώθηκαν και πολλοί άλλοι τραυματίστηκαν.

Οι αεροπορικές επιδρομές και οι βαριές απώλειες, που αυτές προκάλεσαν, ξεσήκωσαν διαδηλώσεις στη Βαγδάτη, που είχαν ως αποτέλεσμα την διήμερη πολιορκία της πρεσβείας των ΗΠΑ. Κατά τη διάρκεια της πολιορκίας οι διαδηλωτές παραβίασαν την κεντρική είσοδο της πρεσβείας και εισήλθαν στα εσωτερικά κτίρια, προκαλώντας ζημιές. Η Ιρακινή αστυνομία δεν περιόρισε τους διαδηλωτές, όπως μέχρι τώρα συνηθιζόταν, στην πράσινη περίμετρο γύρω από την πρεσβεία, ενώ παρενέβη και τους απομάκρυνε μετά από πολλές ώρες.

Η Δολοφονία Suleimani ως Σύγκρουση μεταξύ Κρατών και των Μηχανισμών τους

Μέχρι τώρα η στρατιωτική σύγκρουση μεταξύ των κρατών ΗΠΑ / Ιράν γινόταν με ασύμμετρο τρόπο ανάμεσα σε τοπικούς παραστρατιωτικούς μηχανισμούς, που λειτουργούσαν ως proxies των δύο αυτών δυνάμεων. Η ραγδαία όμως απονομιμοποίηση της εξουσίας των ΗΠΑ στα εδάφη της Μέσης Ανατολής την έχει οδηγήσει σε γεωπολιτικό εκμηδενισμό στη Συρία και σε σοβαρή αποδυνάμωση της θέσης της και στο Ιράκ. Μπροστά στο ενδεχόμενο της απώλειας του πλήρους ελέγχου των πετρελαιοπηγών και απέναντι στη διεύρυνση της Ιρανικής επιρροής στο Ιράκ, οι ΗΠΑ αντιδρούν με την δολοφονία Suleimani.

Έτσι, η δολοφονία του ανώτατου βαθμοφόρου του κράτους του Ιράν δεν κλιμακώνει απλώς την στρατιωτική σύγκρουση μεταξύ των δύο

γεωπολιτικών παικτών της περιοχής.

> *Πρόκειται πλέον για απευθείας και χωρίς ενδιάμεσους αντιπαράθεση με τον Ιρανικό στρατό. Ως αποτέλεσμα, οι ΗΠΑ ουσιαστικά κηρύττουν τον πόλεμο στο Ιράν.*

Ξεκινά όμως ένας δυνητικά ανεξέλεγκτος περιφερειακός πόλεμος με αβέβαια αποτελέσματα στην πιο εμπόλεμη ζώνη του πλανήτη. Δεν πρέπει να περνά απαρατήρητο και το γεγονός ότι η χώρα μας όχι μόνο γειτνιάζει στην περιοχή αυτή αλλά το ελληνικό κράτος έχει διαλέξει μία τέτοια συγκυρία, για να κάνει το Αιγαίο θάλασσα εξορύξεων υδρογονανθράκων με κίνδυνο στρατιωτικής αντιπαράθεσης με την Τουρκία και με συμμαχίες, που την κατατάσσουν στο στρατόπεδο των ΗΠΑ και του Ισραήλ, κράτους-παρία της πολιτισμένης ανθρωπότητας και σύγχρονου απαρτχάιντ.

Ιρακινοί διαδηλωτές πολιορκούν την πρεσβεία των ΗΠΑ

Ως σύγκρουση μεταξύ κρατών η δολοφονία Suleimani επίσης δεν γίνεται σε τυχαία συγκυρία αλλά τη στιγμή που και τα τρία εμπλεκόμενα κράτη χρειάζονται μία πολεμική αντιπαράθεση στο εξωτερικό, για να συσπειρώσουν το εσωτερικό τους στον εθνικό κορμό και να σβήσουν τις εσωτερικές κρίσεις, που σοβούν. Οι

ΗΠΑ έχουν ήδη διέλθει σε άτυπη προεκλογική περίοδο, ενώ στις 18 Δεκεμβρίου 2019 το Κογκρέσο ενέκρινε την καθαίρεση του Trump και εντός του Ιανουαρίου αναμένεται η σχετική ψηφοφορία και στην Γερουσία. Το Ιράν βρίσκεται σε μια μακρά περίοδο κοινωνικής έκρηξης με αφορμή την αύξηση της τιμής των καυσίμων, κατά τη διάρκεια της οποίας το καθεστώς έχει δολοφονήσει σύμφωνα με μαρτυρίες και αναφορές διεθνών μέσων μέχρι και 1.500 πολίτες. Από την 1η Οκτωβρίου 2019 το Ιράκ σείεται από πλήθος κοινωνικών διαμαρτυριών κατά της 16ετούς κρατικής διαφθοράς και της αποικιοκρατικής φύσης του καθεστώτος. Οι διαμαρτυρίες στρέφονται και κατά της παρεμβατικότητας του Ιράν στα εσωτερικά του Ιράκ. Από την έναρξη των κινητοποιήσεων το Ιρακινό καθεστώς αλλά και οι Ιρανικής επιρροής παραστρατιωτικές οργανώσεις του έχουν σύμφωνα με αναφορές σκοτώσει περίπου 420 πολίτες και έχουν τραυματίσει άλλους 17.000. Πριν από την δολοφονία Suleimani ο Abdul Mahdi είχε δηλώσει την παραίτησή του και την παραμονή στην εξουσία μέχρι τη διεξαγωγή εκλογών.

Η Επόμενη Φάση του Περιφερειακού Πολέμου

Αμέσως μετά τη δολοφονία Suleimani, ο ανώτατος ηγέτης του κράτους του Ιράν Ayatollah Ali Khamenei εξέδωσε ανακοίνωση, με την οποία δηλώνει ότι «*δυναμική εκδίκηση περιμένει τους εγκληματίες, που έχουν το αίμα του* [εν. του Suleimani] *και το αίμα των άλλων μαρτύρων στα χέρια τους*». Στο ίδιο πνεύμα, ο Υπουργός Εξωτερικών του Ιράν, Javad Zarif, αποκάλεσε τη δολοφονία Suleimani ως «*πράξη διεθνούς τρομοκρατίας*» και ως «*εξαιρετικά επικίνδυνη και ηλίθια κλιμάκωση*», για τις επιπτώσεις της οποίας «*οι ΗΠΑ θα έχουν την πλήρη ευθύνη*».

Από την άλλη πλευρά, ο βουλευτής των Δημοκρατικών Christopher S. Murphy έγραψε στον λογαριασμό του στο twitter ότι «*ο Suleimani ήταν ένας εχθρός των ΗΠΑ. Αυτό είναι δεδομένο. Η ερώτηση όμως είναι η εξής* […] *Δολοφόνησαν μόλις οι ΗΠΑ χωρίς έγκριση από το Κογκρέσσο τον δεύτερο πιο ισχυρό άνθρωπο στο Ιράν, γνωρίζοντας πως πυροδοτούν πιθανό εκτεταμένο*

περιφερειακό πόλεμο; […] *Ένας λόγος για τον οποίο γενικώς δεν δολοφονούμε αξιωματούχους ξένων κρατών είναι η πίστη ότι τέτοιες ενέργειες θα στοιχίσουν περισσότερες, όχι λιγότερες, ζωές Αμερικανών. Αυτή πρέπει να είναι η μεγαλύτερη ανησυχία μας αυτή την στιγμή*».

Ήδη το κράτος των ΗΠΑ έχει ενισχύσει τα στρατεύματά του στην περιοχή με ακόμη 750 στρατιώτες ως άμεση δύναμη πυρός και ετοιμάζεται να αναπτύξει στην περιοχή άλλες 3.000 τις επόμενες ημέρες. Ταυτόχρονα, ο Νετανιάχου ακύρωσε την επίσκεψή του στην Αθήνα για την υπογραφή της συμφωνίας του υποθαλάσσιου πετρελαιαγωγού South Stream και επέστρεψε εσπευσμένα στο Ισραήλ για τις εξελίξεις.

Μολονότι ακριβείς προβλέψεις για τις εξελίξεις είναι αδύνατες, η επόμενη φάση του περιφερειακού πολέμου ΗΠΑ / Ιράν θα έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Αύξηση των στρατιωτικών δυνάμεων των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή και ανάπτυξη δυνάμεων στις περιοχές Αμερικανικού ενδιαφέροντος.
- Χειροτέρευση της σχέσης των ΗΠΑ με την κυβέρνηση του Ιράκ.
- Ανοιχτή σύγκρουση των παραστρατιωτικών proxies του Ιράν με τις δυνάμεις κατοχής των ΗΠΑ.
- Απευθείας αψιμαχίες μεταξύ ΗΠΑ και Ιράν για μακρό χρόνο, που όμως δεν θα πάρουν την μορφή χερσαίων επιχειρήσεων εκατέρωθεν εντός ή εκτός Ιράν.
- Ραγδαία αύξηση νεκρών και απωλειών αμάχων και περαιτέρω αποσταθεροποίηση της πολιτικής κατάστασης στο Ιράκ.

Αποικιοκρατία, Αντίσταση και Λαϊκός Παράγοντας στη Μέση Ανατολή

Οι ΗΠΑ βρίσκονται σε αποδρομή της αποικιοκρατικής τους δύναμης στη Μέση Ανατολή. Αυτό δείχνει η πρακτική της αντικατάστασης των διπλωματικών μέσων και της πολιτικής / ιδεολογικής άσκησης ισχύος από αμιγώς στρατιωτικά μέσα. Η ωμή βία των ΗΠΑ για την

προώθηση των γεωπολιτικών τους συμφερόντων μπορεί να έχει ρίξει ανεπιστρεπτί το φύλλο συκής περί προώθησης της φιλελεύθερης δημοκρατίας στα μάτια των λαών της Μέσης Ανατολής, έχει ωστόσο τεράστιο κόστος σε ανθρώπινες ζωές, υποδομές, οικοσυστήματα και προσφυγικά ρεύματα, διατηρώντας την πιο εμπόλεμη ζώνη του πλανήτη σε μία κατάσταση διαρκούς πολέμου. Περαιτέρω, τα στρατιωτικά μέσα, που χρησιμοποιούν οι ΗΠΑ, είναι πλέον, κατά κανόνα, πράξεις κρατικής τρομοκρατίας με συνδρομή αυτοματοποιημένων πολεμικών μέσων. Τέτοιες εκκαθαρίσεις αντιπάλων αποτελούν πια κανονικότητα και βρίσκονται πέραν κάθε λογοδοσίας σε οποιοδήποτε θεσμό όχι μόνο της διεθνούς κοινότητας αλλά και του ίδιου κράτους των ΗΠΑ με ευθύνη των προηγούμενων κυβερνήσεων του δημοκρατικού Ομπάμα.

Η σκλήρυνση της στάσης των ΗΠΑ γίνεται σε παράλληλη κίνηση με την σκλήρυνση του Ισραηλινού απαρτχάιντ κατά των Παλαιστινίων και με την στρατιωτική και διπλωματική θωράκιση των Ισραηλινών συμφερόντων με όρους ισχύος. **Σε αυτή την σκακιέρα το ελληνικό κράτος έχει διαλέξει πλευρά.** Διευρύνει την στρατιωτική παρουσία των ΗΠΑ στα εδάφη του και συνάπτει γεωπολιτικές συμμαχίες με το Ισραήλ για τον αποκλεισμό των αντιπάλων του. Συμμετέχει έτσι στη ρευστοποίηση της τουρκικής γεωπολιτικής θέσης και ενδυναμώνει τον κίνδυνο για την μεταφορά της γραμμής της περιφερειακής σύγκρουσης σε Αιγαίο και Κύπρο, συμμαχώντας με τον διαχρονικό αποικιοκράτη της Μέσης Ανατολής.

Από την άλλη πλευρά, το θεοκρατικό καθεστώς του Ιράν χρωστά την ίδια την μακροζωία του στην Δυτική αποικιοκρατία. Με την δικαιολογία της μάχης κατά του αντι-ιμπεριαλισμού, οι χασάπηδες του Χομεϊνί έχουν καταφέρει να επιβάλλουν σιωπή νεκροταφείου στην Ιρανική κοινωνία, απονομιμοποιώντας κάθε κοινωνική αντίσταση στη θεοκρατία, στην κυριαρχία, στην καταπίεση και στην εκμετάλλευση ως δήθεν ενεργούμενο της Δύσης. Με αυτό τον τρόπο το κράτος του Ιράν λειτουργεί ως ιανός της Δυτικής αποικιοκρατίας στις πλάτες του Ιρανικού λαού αλλά και στο εξωτερικό.

Το κράτος του Ιράν εξάγει με όρους γεωπολιτικής το δικό του

παρόν στο μέλλον όλης της Μέσης Ανατολής. Ακολουθώντας το επιτυχημένο παράδειγμα της Χεζμπολάχ, δημιουργεί μικρογραφίες της σε όλες τις εμπόλεμες ζώνες της περιοχής. Αυτές προωθούν τα Ιρανικά γεωπολιτικά και οικονομικά συμφέροντα και επιχειρούν να καθορίζουν τα τοπικά καθεστώτα σε αντιγραφή του Ιρανικού. Η μανιέρα σε όσες χώρες πατάει πόδι ο Ιρανικός γεωπολιτικός παράγοντας παραμένει ίδια όπως και στο εσωτερικό του Ιράν. Θεοκρατία, παραδοσιακή κοινότητα, στρατιωτικοποίηση και ανεξέλεγκτη από κοινωνικές κατακτήσεις βία, εξαφάνιση κάθε διαφορετικής άποψης και πολιτικής οργάνωσης, καταστολή κοινωνικών αγώνων με παραστρατιωτικούς όρους. Και όλα αυτά στο όνομα του αντι-αμερικανισμού. Όσο λοιπόν περισσότερο τα Ιρανικά συμφέροντα γίνονται καθεστώς σε διάφορες χώρες της Μέσης Ανατολής, όπως λόγου χάρη στον Λίβανο, τόσο πιο προφανής γίνεται η αποστοίχιση της Ιρανικής γεωπολιτικής από τον λαϊκό παράγοντα, τις λαϊκές ανάγκες και την απελευθέρωση της περιοχής. Βασικό εργαλείο του κράτους του Ιράν σε αυτό το παιχνίδι ήταν και ο δολοφονημένος Suleimani.

> *Δεν πρόκειται λοιπόν για κάποιον Μπολιβαριανό ήρωα της Αραβικής απελευθέρωσης αλλά για έναν ικανό και αδίστακτο κρατικό στρατιώτη, που είχε διαλέξει μπάντα στο γεωπολιτικό παιχνίδι και μάλιστα με όρους εθνικιστικούς και θεοκρατικούς.*

Επιθυμία ηρωοποίησης τέτοιων συμβόλων στην αριστερά εμφανίζεται μόνο στους ορφανούς μανδαρίνους της ΕΣΣΔ, που πια έχουν απωλέσει την θαλπωρή των κρατικών μορφωμάτων των γκούλαγκ και τώρα βρίσκουν καταφύγιο όλο και πιο χαμηλά, στη θώπευση των κρατών της καπιταλιστικής Κίνας και των Ιρανών μουλάδων, εκ του μακρόθεν όμως ως αυτοικανοποίηση εικονικής πραγματικότητας.

Δύση, Ρωσία, Ιράν και οι άξονές τους έχουν αμοιβαίες ευθύνες για την καταδίκη της Μέσης Ανατολής σε αυτή την κατάσταση τα τελευταία 30 χρόνια, μολονότι με διαφορετικό μερίδιο. Στο πλαίσιο αυτό, στους πολίτες της Δύσης αναλογεί η αντίρροπη ευθύνη για το μπλοκάρισμα με κάθε μέσο της Δυτικής

αποικιοκρατίας στη Μέση Ανατολή, η λογοδοσία του κρατικο/στρατιωτικού συμπλέγματος για τα εγκλήματα σε βάρος των λαών της, η άμεση αποστρατικοποίηση της περιοχής, ο τερματισμός ενεργειών κρατικής τρομοκρατίας και η τιμωρία των υπευθύνων ως εγκληματιών πολέμου. Είναι λοιπόν πιεστικά αναγκαία και στην παρούσα συγκυρία η άνοδος του αντιπολεμικού κινήματος στην καρδιά της Δύσης, που θα περιορίσει την εμβέλεια του νέου παρανοϊκού περιφερειακού πολέμου των ΗΠΑ με το Ιράν και θα περιορίσει τις απώλειες σε ανθρώπινες ζωές, υποδομές και οικοσυστήματα.